

ความสามารถของนิติในการหาหนังสือ ณ สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

18 ส.ค. 2526

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

ปริญญาโท

ของ

วรารุณ วัฒนันท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาโทศึกษาค้นคว้าอิสระ

ตุลาคม 2525

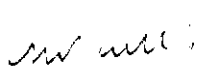
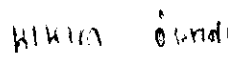
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

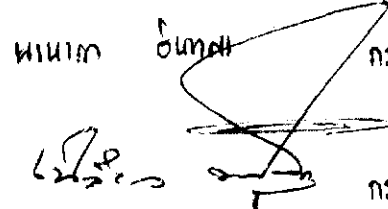
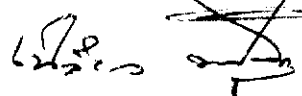
150972

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้
 ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ประเมินการศึกษามหาบัณฑิต
 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
 กรรมการ

 ประธาน
 กรรมการ
 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การทบทวนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำเป็นอย่างดี
จากคุณช่วยศาสตราจารย์ วิชญ์ ทัพไผ่เพียง และ อาจารย์นงนารถ อินทร ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ญาติและมิตรทุกท่านที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจ และขอบคุณ
นิสิตทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล
สุดท้ายนี้ ขออภิวาดีถึงพระคุณอันหาที่สุดและหาที่เปรียบมิได้ของ แม่ใหญ่ (ผู้ล่วงลับ
ไปก่อนที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเสร็จสมบูรณ์) พ่อ และ แม่ ที่ให้ความรักความเมตตาเป็นพลังใจ
และให้ความกรุณาสนับสนุนการศึกษานี้ของผู้วิจัยมาโดยตลอด.

วรารุช มลนันท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
✓ ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
✓ ขั้วแปรของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
✓ สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	18
✓ กลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	18
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	20
การวิเคราะห์ข้อมูล	22
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	24
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25

บทที่

หน้า

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	40
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
อภิปรายผล	43
ข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	52

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนหนังสือที่นักศึกษำแนกตามหมวดหนังสือ	25
2 ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือจำแนกตามหมวดหนังสือ	26
3 จำนวนแบบสอบถามการหาหนังสือของนิสิตจำแนกตามความถี่ของการหาหนังสือ	28
4 จำนวนหนังสือที่นักศึกษำแนกตามความถี่ของการหาหนังสือ	29
5 ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือจำแนกตามความถี่ของการหาหนังสือ	30
6 เปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีความถี่ของการหาหนังสือต่างกัน	31
7 จำนวนแบบสอบถามการหาหนังสือของนิสิตจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ	32
8 จำนวนหนังสือที่นักศึกษำแนกตามความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ	33
9 ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ	34
10 เปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน	36
11 การใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต	37
12 การใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า และนิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า และความสัมพันธ์อันได้ระหว่างการใช้อยู่ขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม	38

บทนำ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจน
 สื่อทัศนูปกรณ์จำเป็นในการศึกษา โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อให้ความ
 สะดวกและรวดเร็วต่อการค้นคว้า เพื่อให้เหล่านักศึกษา อาจารย์ และบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ของ
 มหาวิทยาลัยสามารถค้นคว้าศึกษาได้ด้วยตนเอง ห้องสมุดมหาวิทยาลัย นับว่าเป็นส่วน
 ประกอบที่สำคัญมากของการเรียนการสอนสมัยใหม่ซึ่งมุ่งส่งเสริมแนะแนวให้นักศึกษาค้นคว้า
 หากความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ดังนั้นความสามารถในการใช้ห้องสมุดจึงเป็นทักษะที่จำเป็น
 อย่างยิ่งสำหรับเหล่านักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของไทยได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าขึ้นโดยตลอดพร้อม ๆ
 กับพัฒนาการของมหาวิทยาลัย ทำให้มีระบบการจัดดำเนินงานที่ทันสมัย มีปริมาณหนังสือ
 และวัสดุห้องสมุดชนิดต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และสามารถให้บริการได้อย่างกว้างขวาง
 ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการศึกษาค้นคว้าของผู้ใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยให้ได้
 วัตถุประสงค์และความสะดวกในการใช้ห้องสมุดให้มากที่สุด แต่ก็ยังปรากฏว่ามีผู้ใช้ห้องสมุด
 มหาวิทยาลัยบางส่วนยังไม่ได้รับประโยชน์และความสะดวกในการใช้ห้องสมุดเท่าที่ควร อันเนื่อง
 มาจากปัญหาต่าง ๆ หลายประการ ปัญหาสำคัญประการหนึ่ง นรินทร์ บุญชู ไคล่กล่าว
 ไว้ว่า คือปัญหาการหาหนังสือไม่พบ เนื่องจากหนังสือมีผู้ยืมออก หนังสือชำรุดหรือ
 มีครหนังสือสับสนรอกแก้ไข หนังสือเรียงชั้นเข้าไม่อยู่ในหมวดหมู่ที่ถูกต้อง และหนังสือหาย
 (นรินทร์ บุญชู 2523 : 153) สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสาเหตุที่เกิดจากความ
 ไม่เพียงพอและความบกพร่องของทางห้องสมุด ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสาเหตุที่ทำให้เกิด
 ปัญหาการหาหนังสือไม่พบเท่านั้น ยังมีสาเหตุอื่นที่สำคัญอย่างยิ่งยอนไปกว่ากันอีกประการหนึ่ง
 คือสาเหตุที่เกิดจากนิสัยนักศึกษาเอง ดังที่ อัมพร ปันศรี ไคล่สรุปไว้ว่า นิสิตนักศึกษา

ไม่ว่าเราจะหาหนังสือที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วได้อย่างไร นักศึกษาไม่หาหนังสือด้วยตนเอง แยกขอบจากบรรณารักษ์ ไม่ทราบวิธีใช้หนังสืออ้างอิง ไม่ทราบวิธีการค้นคว้า และการใช้เครื่องมือสำหรับค้นหาวัสดุต่าง ๆ ไม่ทราบวิธีใช้สถิติขั้นสูง และไม่ทราบวิธีใช้ทรัพยากร (ฉัตร ปันศรี 2521 : 7) ดังนั้นการแก้ปัญหาการหาหนังสือไม่พบนอกจากจะแก้สาเหตุทางห้องสมุด คือแก้ไขปรับปรุงระบบการทำงานและการบริการในห้องสมุดแล้ว ยังจะต้องแก้สาเหตุด้านผู้ใช้ห้องสมุดด้วย คือจะต้องมีวิธีการที่ช่วยทำให้นักศึกษามีความสามารถใช้ห้องสมุดได้อย่างถูกต้องวิธี เช่น การปฐมนิเทศแนะนำนักศึกษาให้รู้จักแหล่งสรรพวิทยาการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุด ตลอดจนวิธีการค้นคว้าและระเบียบการต่าง ๆ การสอนการใช้ห้องสมุดให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะนิสัย และเจตคติในการใช้ห้องสมุดมากยิ่งขึ้นกว่าการปฐมนิเทศ การนำชมห้องสมุด การแจกคู่มือการใช้ห้องสมุด การจัดนิทรรศการแนะนำการใช้ห้องสมุด เป็นต้น วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะเลือกนำมาใช้ตามความเหมาะสมของตน

สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นห้องสมุดขนาดใหญ่แห่งหนึ่งซึ่งมีหนังสือ วัสดุห้องสมุด และผู้ใช้ห้องสมุดเป็นจำนวนมาก ได้รับการปรับปรุงและพัฒนางานทุกด้านอยู่เสมอ ทั้งในภาคนาการ สถานะ วัสดุ บุคลากร ตลอดจนวิธีดำเนินงาน การบริหาร และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่บริการทางวิชาการให้ดีที่สุด เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นหาหาความรู้ที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การปฐมนิเทศนิสิตใหม่ การนำชมห้องสมุด การจัดนิทรรศการแนะนำการใช้ห้องสมุด และที่สำคัญที่สุดคือการสอนการใช้ห้องสมุด ซึ่งได้เปิดสอนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ในชื่อวิชา L.Sc. 101 Know Your Library เป็นวิชาบังคับแก่บัณฑิตระดับปริญญาตรีทุกคน ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 ได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรใหม่ และเปลี่ยนชื่อวิชาเป็น "บรรณ 101 ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า" เป็นวิชาพื้นฐานในคณะมนุษยศาสตร์ที่นิสิตชั้นปีที่ 1 รับผิดชอบปริญญาตรีของบัณฑิตทุกคน (บุษศิริ ไพรัตน์ 2522 : 41) แต่ไม่ได้เป็นวิชาบังคับสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาและระดับปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี ดังนั้นจึงอาจจะมีนิสิตบางส่วน

ที่ยังไม่สามารถชี้แจงสรุปได้อย่างถ่องแท้และมีปัญหาในการหาหนังสือที่รองรับ แต่ทั้งนี้
ก็ยังไม่ยืนยันได้ว่า ผู้ประสมปัญหาเหล่านี้เป็นเหตุที่เคยเขียนหรือไม่เคยเขียนวิชาดังกล่าว
ฉะนั้นเพื่อให้ได้ความจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจหาการศึกษาเรื่อง "ความสามารถ
ของนิสิตในการหาหนังสือ ณ สำนักพิมพ์กลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร"

ผลการศึกษานี้ นอกจากจะตอบปัญหาดังกล่าวแล้ว ยังอาจเป็นแนวทางการวัด
และประเมินผลงานการบริการของห้องสมุดได้เป็นอย่างใดวิธีหนึ่ง คือจะทำให้ทราบขนาด
อันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนปรับปรุงและพัฒนางานบริการทาง ๆ ของห้องสมุด ตลอดจน
การสอนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับแนวความคิดของ
สมิธและแกรเนด ทว่า "การปรับปรุงห้องสมุดเป็นงานสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่าง
สม่ำเสมอ แต่ก่อนที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งใดนั้น จะต้องมีการวัดและประเมินค่า
งานที่ทําไปแล้วนั้นเสียก่อน เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะงานและสภาพปัญหาที่แท้จริง ซึ่งจะ
ช่วยให้เห็นแนวทางในการปรับปรุงงานห้องสมุดที่ดีกว่าการปรับปรุงโดยไม่ศึกษาอะไรเลย

(Smith and Granade. 1978 : 473)

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือแต่ละหมวด
2. เพื่อศึกษาความสามารถของนิสิตแต่ละกลุ่มในการหาหนังสือ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตแต่ละกลุ่มในการหาหนังสือ
4. เพื่อศึกษาขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือแต่ละหมวด
2. ทำให้ทราบถึงความสามารถของนิสิตแต่ละกลุ่มในการหาหนังสือ
3. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างความสามารถของนิสิตแต่ละกลุ่มในการหาหนังสือ

4. ทำให้ทราบถึงขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต

ตัวแปรของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรอิสระ ไคแก (χ^2)

1.1 กลุ่มนิสิต

1.1.1 นิสิตที่กำลังเรียนหรือเคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า

แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1.1.1 นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง

1.1.1.2 นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ

ปานกลาง

1.1.1.3 นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่ำ

1.1.2 นิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า

แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1.2.1 นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง

1.1.2.2 นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ

ปานกลาง

1.1.2.3 นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่ำ

1.2 ความต้องการในการหาหนังสือ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1.2.1 ความต้องการในการหาหนังสือสูง

1.2.2 ความต้องการในการหาหนังสือปานกลาง

1.2.3 ความต้องการในการหาหนังสือต่ำ

2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการหาหนังสือ χ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการหาหนังสือ หมายถึง การที่นิสิตเข้ามาในห้องสมุดแต่ละครั้งเพื่อหาหนังสือเล่มที่ต้องการ ซึ่งถ้าหากสามารถหาพบหรือจองหนังสือได้ภายในระยะเวลาที่ต้องการใช้ หรือได้เล่มอื่นแทน ถือว่าเป็นการประสบความสำเร็จในการหาหนังสือ แต่ถ้าหากไม่สามารถหาพบหรือไม้อาจจองหนังสือได้ภายในระยะเวลาที่ต้องการใช้หรือไม่ได้เล่มอื่นแทน ถือว่าเป็นการไม่ประสบความสำเร็จในการหาหนังสือ ค่าของการประสบความสำเร็จในการหาหนังสือนี้เป็นค่าที่แสดงถึงความสามารถในการหาหนังสือ ซึ่งคิดเป็นร้อยละจากจำนวนหนังสือที่ค้นหาแล้วทั้งหมด

2. ความต้องการในการหาหนังสือ หมายถึง ระดับความต้องการหนังสือหรือความพยายามหาหนังสือของนิสิตในการเข้ามาหาหนังสือในห้องสมุดแต่ละครั้ง ระดับความต้องการในการหาหนังสือนี้แบ่งเป็น 3 ระดับคือ สูง ปานกลาง และต่ำ ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถาม

3. ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ หมายถึง วิธีการหาหนังสือตามหลักการในห้องสมุด ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ เรียงลำดับดังนี้

- 3.1 ไต่เลขเรียกหนังสือที่ถูกจองจากบัตรรายการ
- 3.2 หาหนังสืออย่างละเอียด
- 3.3 หาหนังสือที่อยู่ใกล้เคียงกัน
- 3.4 หาหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
- 3.5 กลับไปตรวจสอบเลขเรียกหนังสือและรายละเอียดต่าง ๆ ในบัตรรายการเพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน แล้วกลับไปหาหนังสือเล่มหนังสืออีกเล่มหนึ่งเมื่อพบวารสารละเอียดผิดพลาดหรือเมื่อใดชื่อเรื่องอื่นแทน
- 3.6 ตรวจสอบการขึ้นทะเบียนรายการ - รับ เพื่อจองลงในกรณีที่ยืมไปแล้ว
- 3.7 ขอความช่วยเหลือจากบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เพื่อให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการยืมระหว่างห้องสมุด

4. ขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต หมายถึง ขั้นตอนการค้นหาหนังสือในห้องสมุด

ด้วยตนเองและด้วยวิธีการของตนเองหลังจากที่ได้ดูเว็บไซต์และรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือจากนักบรรณการ เมื่อหยุดหาหนังสือในห้องสมุดหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นถือว่า เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการหาหนังสือ

5. ห้องสมุด หมายถึง สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างกัน มีความสามารถในการหาหนังสือแตกต่างกัน
2. นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน มีความสามารถในการหาหนังสือแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ห้องสมุดโดยทั่วไปในปัจจุบันมีการจัดหนังสือ เอกสาร และวัสดุต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบ व्यवาระบบที่มุ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นหาหนังสือ เอกสาร และวัสดุต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง การให้ผู้ใช้ห้องสมุดค้นหาหนังสือ เอกสาร และวัสดุต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองนี้ มีผลดีกว่าวิธีที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นผู้ค้นหาให้หลายประการ เช่น เป็นการส่งเสริมให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีระเบียบวินัย รู้จักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ให้อิสระและความเสมอภาคในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ของผู้ใช้ห้องสมุด ผู้ใช้ห้องสมุดเป็นจำนวนมากสามารถเข้าถึงหนังสือ เอกสาร หรือวัสดุต่าง ๆ ในเวลาเดียวกันได้ทันที ขาดการชะงักงันของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในการหาหนังสือให้แก่อ่าน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและบรรณารักษ์มีเวลาทำงานอื่นที่จะช่วยสร้างสรรค์งานห้องสมุดมากขึ้น เป็นต้น

การช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นหาหนังสือและวัสดุในห้องสมุดได้ด้วยตนเองนั้น ควรให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ทำความรู้จักห้องสมุดและมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับห้องสมุดเสียก่อน ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นหาหนังสือและวัสดุในห้องสมุด ได้แก่

1. แผนผังของห้องสมุด
2. การจัดหมู่หนังสือของห้องสมุด
3. เลขเรียกหนังสือ
4. การจัดเรียงหนังสือบนชั้นหนังสือ
5. บัตรรายการ
6. ขั้นตอนการค้นหาหนังสือในห้องสมุด

แผนผังของห้องสมุด

แผนผังห้องสมุดเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นว่า มีอะไร อยู่ที่ไหน ในห้องสมุด เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์และวารสาร ที่เก็บจุลสาร ที่เก็บรูปภาพและแผนที่ หนังสืออ้างอิง หนังสือทั่วไป บริการภายในอาคาร เอกสาร ห้องฉายภาพยนตร์ ห้องสัมมนา ห้องน้ำ บริการ-โสตทัศนวัสดุ จัดอยู่ส่วนใดบ้างในห้องสมุด เป็นต้น ถ้าผู้ใช้ห้องสมุดต้องการใช้บริการใด เมื่อดูแผนผังแล้วก็จะตรงไปหาส่วนของบริการนั้น ๆ โดยไม่ต้องคอยถามและรบกวน แผนผังจึงช่วยประหยัดเวลาของผู้ที่ยังไม่คุ้นเคยกับห้องสมุดและแหล่งใดเป็นอย่างดี ผู้ที่เข้าใช้ห้องสมุด เพื่อค้นหาหนังสือและวัสดุต่าง ๆ จึงควรรู้จักแผนผังการจัดห้องสมุดเป็นอย่างดี

การจัดหมู่หนังสือของห้องสมุด

การจัดหมู่หนังสือ (Classification of books) เป็นการจัดหนังสือให้เป็นระเบียบหรือแบบการประพันธ์อย่างเดียวกันไว้ด้วยกัน และหนังสือที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวเนื่องกันไว้ใกล้ ๆ กัน โดยใช้สัญลักษณ์แทนประเภทหรือแทนหนังสือแต่ละหมู่ การจัดหมู่หนังสือเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ แต่ผู้ใช้ห้องสมุดก็อาจจะทราบบางเพราะการจัดหมู่หนังสือให้ประโยชน์ต่อผู้ใช้ห้องสมุดโดยตรง คือ

1. การจัดหมู่หนังสือทำให้หนังสือทุกเล่ม เรียงอยู่บนชั้นอย่างเป็นระเบียบตามลำดับหมวดหมู่ เมื่อผู้ใช้ห้องสมุดต้องการหาหนังสือในหมวดหมู่ใดก็สามารถหาได้โดยง่าย
2. หนังสือที่มีเนื้อหาวิชาอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันจะรวมอยู่ในหมวดหมู่เดียวกันช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีโอกาสเลือกหนังสือเรื่องที่ตนต้องการจากหนังสือหลาย ๆ เล่มในเวลาเดียวกันซึ่งจะช่วยให้ได้เล่มที่ต้องการมาที่ถูกต้องที่สุด
3. หนังสือที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวเนื่องหรือสัมพันธ์กันจะอยู่ใกล้ ๆ กัน เช่น ถ้าผู้ใช้ห้องสมุดต้องการหาหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น บนชั้นหนังสือที่มีหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้จะมีหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนกลางอยู่ใกล้ ๆ กันด้วย ผู้ใช้ห้องสมุดก็จะได้นั่งหนังสือที่เรื่องราวทั้งก่อนและหลังกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นทำให้เนื้อหาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นต้น

เลขเรียกหนังสือ

เลขเรียกหนังสือ (Call number) เป็นสัญลักษณ์ของหนังสือแต่ละเล่ม ประกอบด้วยเลขหมู่หนังสือ (Classification number) ซึ่งบอกให้ทราบว่าหนังสืออยู่ในหมวดหมู่ใด และเลขประจำหนังสือ (Book number) ซึ่งบอกให้ทราบว่าควรเรียงอยู่ในตำแหน่งใดบนชั้นหนังสือหมวดนั้น หนังสือเล่มหนึ่ง ๆ จะมีเลขเรียกหนังสือประจำเล่มโดยเฉพาะไม่ซ้ำกันปรากฏอยู่ที่สันหนังสือเพื่อให้ง่ายต่อการหาหนังสือบนชั้นหนังสือ ผู้ใช้ห้องสมุดจะทราบเลขเรียกหนังสือโดยที่ของการหาได้จากบัตรรายการ เมื่อทราบเลขเรียกหนังสือก็หาทราบว่าควรหยิบของหนังสือ ผู้ที่ต้องการค้นหาหนังสือจึงจำเป็นต้องรู้จักเลขเรียกหนังสือของห้องสมุดด้วย

การจัดเรียงหนังสือบนชั้นหนังสือ

การจัดเรียงหนังสือบนชั้นหนังสือในห้องสมุดโดยทั่วไป จะจัดเรียงจากซ้ายไปขวา และจากชั้นบนลงไปยังชั้นล่างของชั้นหนังสือ ตามลำดับเลขหมู่หนังสือจากเลขน้อยไปหาเลขมาก ถ้าเลขหมู่ซ้ำกันจะจัดเรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่งที่ปรากฏอยู่ในเลขเรียกหนังสือจาก ก - ฮ สำหรับหนังสือภาษาไทยและ A-Z สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดแบ่งชั้นหนังสืออื่น ๆ อีก เช่น การจัดเรียงหนังสือแบบแยก และแบบรวมระหว่างหนังสือภาษาไทยกับหนังสือภาษาต่างประเทศ การมีสัญลักษณ์พิเศษแทรกในเลขเรียกหนังสือ เช่น การเพิ่มตัวอักษรหรือเปลี่ยนตัวเลขเป็นตัวอักษรในเลขหมู่หนังสือบางประเภท ทำให้เลขหมู่แตกต่างออกไป ห้องสมุดจะมีการกำหนดวิธีจัดเรียงหนังสือเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับการเพิ่มลักษณะพิเศษในเลขหมู่ใด ๆ ด้วย ดังนั้นผู้ที่จะค้นหาหนังสือในห้องสมุดจึงควรทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์หรือวิธีการจัดเรียงหนังสือบนชั้นหนังสือด้วย จึงจะสามารถหาหนังสือที่ต้องการได้

บัตรรายการ

บัตรรายการ (Catalog card) คือ บัตรที่มีบัตรรายละเอียดที่ผู้ใช้ห้องสมุด

การทราบเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่ม ได้แก่ เลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ
 ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้าหรือจำนวนเล่ม ภาพ
 ประกอบ ข้อสรุป โน้ตหรือรายละเอียดอื่น ๆ ที่ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น ๆ
 และแนวสืบค้น ห้องสมุดจะจัดบัตรรายการใส่ลิ้นชักในตู้บัตรรายการเรียงตามลำดับอักษรของ
 ชื่อความบรรทัดแรกในบัตร ซึ่งบางแห่งอาจจะจัดเรียงบัตรทุกชนิดรวมไว้ด้วยกัน เรียกว่า
 การจัดเรียงแบบพจนานุกรม หรือบางแห่งอาจจะจัดเรียงแบบแยกตามชนิดของบัตรรายการ
 3 ชนิด คือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง และบัตรหัวเรื่อง สำหรับให้ผู้ใช้ห้องสมุดค้นหาหนังสือ
 ได้โดยสะดวก ความสำคัญของบัตรรายการนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับห้องสมุดที่จะ
 ใช้งานได้ เพราะบัตรรายการทำหน้าที่เสมือนกุญแจหรือเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่า
 ห้องสมุดมีหนังสือที่ตรงกับความต้องการหรือไม่ ถ้ามีก็จะบอกให้ทราบเลยว่าหนังสือเล่มนั้นอยู่ที่ใด ช่วยให้
 ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถไปหยิบหรือหาคว้าโดยง่ายรวดเร็ว ในการค้นหาหนังสือจากบัตรรายการ
 นั้น ถ้าทราบชื่อผู้แต่งให้หาจากบัตรผู้แต่ง ถ้าทราบชื่อเรื่องให้หาจากบัตรชื่อเรื่อง และถ้า
 ไม่ทราบทั้งชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง ให้หาจากบัตรหัวเรื่องตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการ
 การรู้จักใช้บัตรรายการสำหรับค้นหาหนังสือถือว่าเป็นการค้นหาหนังสือด้วยตนเองทั้งง่ายและสะดวก
 ที่สุด

ขั้นตอนการค้นหาหนังสือในห้องสมุด

วิธีการหาหนังสือในห้องสมุดถือว่าเป็นไปตามหลักวิธีทางห้องสมุด และเป็นวิธีแก้
 ปัญหาการค้นหาหนังสือไม่พบที่คำนึงถึงความสะดวกและความครอบคลุมบริเวณต่าง ๆ ภายใน
 ห้องสมุด เพื่อให้มีโอกาสพบหนังสือที่หา มากที่สุด มีขั้นตอนดังนี้

1. การใช้บัตรรายการ เป็นขั้นตอนแรกของการหาหนังสือในห้องสมุดซึ่งจะทำให้
 ผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่าหนังสือที่ต้องการหรือไม่ ถ้ามีก็จะทราบจากเลขเรียกหนังสือในบัตร
 รายการควยว่าหนังสือเล่มนั้นอยู่ที่ใด ดังนั้นจากการเปิดบัตรรายการผู้ใช้ห้องสมุดจึงควรจดเลข
 เรียกหนังสือ ตลอดจนชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่งหนังสือเหล่านั้น ๆ ในสมุดของควย
2. หากหนังสือ ชั้นหนังสือทุกของหรือทุกวางมีป้ายบอกหมวดหมู่ของหนังสือ
 อยู่ภายในชั้นนั้นเพื่อให้ผู้หาหนังสือพบชั้นหนังสือที่มีหนังสือที่กำลังหาได้โดยง่าย และจะช่วยให้

พบหนังสือใดไว้ชั้น ก็นั่งตั่งจากที่ทราบเลขไว้กับหนังสือจากบัตรรายการแล้ว ผู้ใช้ห้องสมุดก็สามารถตรงไปหาหนังสือที่หนังสือใดทันที ถ้าหนังสือนั้นไม่ถูกหยิบหรือยืมไปเสียก่อนก็จะได้นั่งดูตามต้องการ

3. หากหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับหนังสืออื่น ถ้าหาหนังสือที่นั้นไม่พบควรรักษาหนังสือที่อยู่ใกล้เคียงกันด้วยก่อนจะหยิบหาหรือไปหาที่อื่น ๆ เพราะหนังสืออาจจะถูกนำกลับเข้าชั้นผิดพลาดไปเล็กน้อยได้ทั้งจากผู้ใช้ห้องสมุดเองและเจ้าหน้าที่รักษาหนังสือของห้องสมุด
บทเรียนความละเอียดถี่ถ้วน

4. หากหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ ถ้าหาหนังสือใกล้เคียงกันแล้วแต่ยังไม่ได้นั่งดูหนังสือที่ต้องการ ควรจะหาตามชั้นหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือเป็นขั้นตอนๆ เนื่องจากบางครั้งหนังสือนั้นอาจจะมียืมอยู่หรือชำรุดแล้ววางไว้ที่โต๊ะอ่านหรือนำไปวางไว้ที่ชั้นหนังสือ ถ้าจะขอให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเก็บเข้าชั้นเสียก่อนอาจจะต้องใช้เวลามากกว่าการไปหาเองที่ชั้นจึงน่าจะมีโอกาสพบได้เร็วขึ้น

5. การตรวจรายละเอียดของหนังสือโดยดูจากบัตรรายการ หลังจากที่ได้หาหนังสือตามชั้นตอนหนึ่งแล้ว ถ้ายังไม่พบหนังสือที่ต้องการ ควรจะกลับไปตรวจสอบเลขไว้กับหนังสือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง บัตรรายการอีกครั้งหนึ่งเพราะอาจจะผิดพลาดไปก็ได้ นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสที่จะได้หาชื่อเรื่องอื่น ๆ ที่จะใช้แทนกันได้ด้วย ถ้าปรากฏว่าผิดพลาดหรือชื่อเรื่องอื่นแทนก่อนกลับไปหาหนังสืออีกครั้งหนึ่งได้ แต่ถ้าจากไม่ผิดและไม่พบชื่อเรื่องอื่นที่จะใช้แทนได้ควรหาในชั้นต่อไป

6. ตรวจสอบการยืมออกที่บริการจ่าย - รับ เมื่อแน่ใจว่าหาหนังสือไม่พบแน่นอน ชั้นตอน 1 - 5 ก็กล่าว ตรวจว่าเลขไว้กับหนังสือ ชื่อผู้แต่ง และชื่อเรื่องถูกต้องของหนังสือนี้ไปให้เจ้าหน้าที่บริการจ่าย - รับตรวจสอบว่ามีใครยืมออกไปแล้วหรือไม่ ถ้ามียืมออกไปแล้วก็สามารถขอจองไว้ได้ เมื่อหนังสือกลับคืนเข้ามายังห้องสมุดจึงจะยืมต่อไปทันที

7. ขอความช่วยเหลือจากบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า หลังจากหาหนังสือมาแล้วตามขั้นตอนทั้งหกแต่ยังไม่พบหรือยังไม่ใกล้เคียงใด ๆ ที่จะใช้แทนได้เลย และปรากฏว่าไม่มีใครยืมไปจากห้องสมุด ก็เป็นอันว่าครบทุกขั้นตอนทั้งนี้ผู้ใช้ห้องสมุดมีสิทธิหาได้เองอย่างอิสระ

ผู้ใช้ห้องสมุดขอความช่วยเหลือการค้นหามากับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เพื่อ
ให้เจ้าหน้าที่บริการช่วยค้นหาในจุดอื่น ๆ ที่ผู้ใช้ไม่อาจเข้าไปหาได้เอง เช่น ในห้องชม
หนังสือ ฝ่ายจัดหมู่และทำบัตรรายการ หรือในฝ่ายงานเทคนิคอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้
บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้ายังสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งอื่น ๆ ที่จะหา
หนังสือเล่ม ๆ ตลอดจนการช่วยเหลือเกี่ยวกับการบ่มระหว่างห้องสมุดอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

การศึกษาเรื่องความสามารถของผู้ใช้ห้องสมุดในการหาหนังสือ ถือว่าเป็นวิธีวัดและ
ประเมินผลงานบริการของห้องสมุดวิธีหนึ่ง บรรณารักษ์และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด
ในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษต่างก็ได้ทำการศึกษารวบรวมถึงคุณภาพของงานตลอดจน
ขอบเขตของสำหรับการแก้ไขปรับปรุงงานบริการห้องสมุดให้ดียิ่งขึ้น ผลงานวิจัยที่ได้ทำการ
ศึกษาและเผยแพร่แล้วมีดังนี้

ในปลายทศวรรษ 1960 เออร์ควาร์ตและโชฟิลด์ ได้ศึกษาความสามารถในการ
หาหนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดในห้องสมุด 3 ประเภทของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ โดยความ
ร่วมมือของหน่วยวิจัยการบริหารงานห้องสมุด หรือ LMRU (Library Management
Research Unit) ผลการศึกษาพบว่า ห้องสมุดประเภทเอซึ่งให้บริการแก่บุคคลกลุ่มต่าง ๆ
ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถหาหนังสือได้ร้อยละ 51 ห้องสมุดประเภทบี
ซึ่งให้บริการแก่สมาชิกในมหาวิทยาลัย ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถหาหนังสือได้ร้อยละ 60 และ
ห้องสมุดประเภทซีซึ่งให้บริการเฉพาะสมาชิกภายในคณะวิชา ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถหาหนังสือ
ได้ร้อยละ 61 (Urquhart and Schofield. 1972 : 233 - 241)

ในปี ค.ศ. 1968 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแลงคาสเตอร์ (University of
Lancaster Library) ได้สำรวจการหาหนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดด้วยการแจกแบบสอบถาม
แก่ผู้ใช้ห้องสมุดแล้วเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะเก็บแบบสอบถามจากกล่องรับคืนทุก ๆ 15 นาที
ไปตรวจสอบว่าหนังสือชื่อเรื่องใดบ้างที่ผู้ใช้ห้องสมุดไม่สามารถหาได้ และหนังสืออื่น ๆ

อยู่ที่ไหนจึงหาไม่พบ ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา 107 ฉบับ มีหนังสือที่หาไม่พบอยู่ 165 เล่ม ซึ่งเป็นเล่มที่ไม่อาจตรวจสอบสาเหตุการหาไม่พบได้ 33 เล่ม ส่วนอีก 132 เล่ม เมื่อตรวจสอบแล้วมีสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้หาไม่พบ คือ มีผู้ยืมไป ยังอยู่บนชั้นอย่างถูกต้อง มีผู้ใช้ห้องสมุดกำลังอ่าน หาย ไม่อยู่ในห้องสมุด กำลังทำปก กำลังล้างชื่อ กำลังรอกถ่ายสำเนา กำลังอยู่ระหว่างรอจัดเข้าชั้นหนังสือ ตกค้างอยู่ที่โต๊ะบริการ และมีการเคลื่อนย้ายขณะที่ทำการสำรวจ (Buckland. 1975 : 41 - 45) ต่อมาในปี ค.ศ. 1969-1970 บัคแลนด์ได้ทำการศึกษากลับอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจในการหาหนังสือของผู้ใช้ห้องสมุด โดยศึกษาต่อเนื่องกัน 2 ครั้ง ครั้งแรก พบว่า มีผู้พึงพอใจในการหาหนังสือร้อยละ 60 หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงบริการจ่าย - รับ ให้ผู้ใช้สามารถจองหนังสือที่มีผู้ยืมไปแล้วได้ และจัดหาหนังสือที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดเลือกใช้แทนชื่อเรื่องที่ต้องการได้ ปรากฏว่า มีผู้พึงพอใจผลการหาหนังสือในห้องสมุดเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 80 (Buckland. 1975 : 120).

ในปี ค.ศ. 1970 ทากลิเอคซโซ และ โคเชน ได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการสัมภาษณ์ผู้ใช้ห้องสมุดในห้องสมุด 3 แห่ง ของมหาวิทยาลัยมิชิแกน และห้องสมุดประชาชนแอนน์อาร์เบอร์ แล้วสรุปผลไว้ว่า ผู้ใช้ห้องสมุดทั้งที่ค้นหาบัตรรายการ และไมคนบัตรรายการ สามารถหาหนังสือได้ร้อยละ 40 - 50 (Tagliacozzo and Kochen. 1970 : 381).

ไลเปตซ์ได้ศึกษาการไว้บัตรรายการของนักศึกษาในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเยล (Yale University Library)) เมื่อปี ค.ศ. 1971 พบว่านักศึกษาค้นพบหนังสือจากบัตรรายการสามารถหาหนังสือได้ร้อยละ 84 ผู้วิจัยช่วยค้นหาได้อีกร้อยละ 5 สรุปแล้ว นักศึกษาจึงได้รับหนังสือที่ต้องการจากห้องสมุดประมาณร้อยละ 90 (Lipetz. 1972 : 135 - 136).

ซาลาซวิกกับชวัวร์และแคนเคอร์ ได้ร่วมกันศึกษาที่ Sears Library แห่ง Case Western Reserve University เมื่อปี ค.ศ. 1972 โดยให้ผู้ใช้ห้องสมุดยืมหนังสือใดเล่มหนึ่งภาคเรียน ปรากฏว่าผู้ใช้ห้องสมุดสามารถหาหนังสือได้ร้อยละ 48 ต่อมาในปี ค.ศ. 1974 ได้ลดเวลาให้ยืมมาเป็น 4 สัปดาห์ ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถหาหนังสือได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 56 ผลจากการศึกษากลับนี้ แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้อง

กับความเชื่อของมอร์ส (Morse) ว่า องค์ประกอบที่ผลของการหาหนังสือของผู้ใช้ห้องสมุด มีอยู่หลายประการด้วยกัน ได้แก่ จำนวนระบับหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง การจัดให้เป็นหนังสือ ให้มีพิเศาตัวราว การจัดห้องสมุด การจัดหนังสือเข้าชั้น นโยบายบริการจ่าย - รับ นโยบายการจัดหา ผู้ใช้ห้องสมุด และระยะเวลาที่ให้มีหนังสือ (Saracevic, Shaw and Kanter. 1977 : 7 - 18) เกี่ยวกับระยะเวลาที่ให้มีนี้ โซฟีลคักกับเปอร์และวอเตอร์ ได้ศึกษาไว้เช่นกัน โดยศึกษาห้องสมุดทางวิชาการขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง พบว่าถ้าให้มีหนังสือ คราวละ 2 สัปดาห์ ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถหาหนังสือได้ร้อยละ 56 และเมื่อลดระยะเวลา ให้มีลงเป็น 4 วัน ความสามารถในการหาหนังสือได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 69 (Schofield, Cooper and Waters. 1975 : 207 - 227)

ในปี ค.ศ. 1974 แดเนียล กอร์ ได้ทำการวิจัย ณ ห้องสมุด วิทยาลัย มาคาเลสเตอร์ (Macalester College Library) โดยตั้งสมมติฐานว่า นักศึกษา มีความสามารถในการหาหนังสือมากกว่าร้อยละ 60 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าความสามารถในการหาหนังสือของนักศึกษาอยู่ในระดับร้อยละ 58 กอร์อภิปรายผลว่า องค์ประกอบที่ส่งผล ให้ระบับความสามารถในการหาหนังสือต่ำกว่าสมมติฐานอาจจะเนื่องมาจากการจัดหาที่ไม่เพียงพอ ลาซา และไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา นโยบายการให้ยืมไม่เหมาะสม เช่น เกี่ยวกับจำนวนที่ให้มี ระยะเวลาที่ให้มี เป็นต้น (Gore. 1975 : 93 - 98) จากงานวิจัยของกอร์นี้แสดงว่าในระหว่างการศึกษา กอร์ใช้ยืมมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัย แห่งนี้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเป็นอย่างดี และแน่ใจว่างานบริการและการดำเนินงาน ห้องสมุดท่านอื่น ๆ นอกเหนือจากที่อภิปรายผลไว้แล้ว มีความพร้อมเพียงเป็นอย่างดี

ในปี ค.ศ. 1977 สมิธและเบรเบค ได้ทำการวิจัยที่ John C. Hodges Undergraduate Library ซึ่งเป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ 1 ใน 6 แห่ง ของมหาวิทยาลัย เพนเนลเซีย พบว่านักศึกษามีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 53.6 ส่วนหนังสือที่หา ไม่ได้ปรากฏว่าร้อยละ 25 เกิดจากความคลาดเคลื่อนของนักศึกษาเอง เช่น ไม่เคยหา จากบัตรรายการ หาไม่ละเอียด ไม่ทราบว่าเป็นหนังสือให้ยืมพิเศษตัวราว หัก ๆ ที่แจ้ง ให้ทราบแล้วในบัตรรายการ เป็นต้น หนังสือที่หาไม่ได้ร้อยละ 75 เกิดจากความ

ตลาดเคลื่อนของห้องสมุด เช่น จัดหาไม่พอเพียง หาย กำลังซ่อม กำลังอยู่ในชั้นเตรียม
ก่อนออกบริการ และไมทราบสาเหตุ (Smith and Granade. 1978 : 467 - 473)

แคมเบลล์และชเล็คเตอร์ ได้รายงานผลการศึกษากฎกรรมของผู้ใช้ห้องสมุดทั่วกัน
ซึ่งเป็นห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตตลอเรนซ์ไวคิงส์ กฎกรรมของ
ผู้ใช้ห้องสมุดพัฒนาที่สุด และรองลงไปตามลำดับคือ การอ่าน การเขียน และการ
ค้นหาหนังสือ ในการค้นหาหนังสือแต่ละครั้งของแต่ละคนใช้เวลาเฉลี่ย 15.7 นาที และ
ได้รับความพอใจจากการค้นหาอยู่ในระดับปานกลาง (Cambell and Schlechter.
1979 : 26 - 41)

จากผลงานวิจัยในต่างประเทศที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มุ่งศึกษาในแง่องค์
ประกอบด้านต่าง ๆ ของงานห้องสมุดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการหาหนังสือใดและไม่ใดของผู้ใช้
ห้องสมุด ซึ่งสรุปได้ว่าผู้ใช้ห้องสมุดจะสามารถหาหนังสือได้มากขึ้นถ้าห้องสมุดได้จัดการ
ในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ปรับปรุงนโยบายการจัดหา เพิ่มจำนวนหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มากขึ้น และ
จัดทำให้รวดเร็วยิ่งขึ้น
2. กำเนินงานเทคนิคและงานซ่อมให้รวดเร็วขึ้น
3. ปรับปรุงนโยบายบริการจ่าย - รับ เช่น การลดระยะเวลาให้ยืม การลด
จำนวนหนังสือที่ให้ยืม การจำกัดสมาชิกที่มีสิทธิในการยืม เป็นต้น
4. จัดห้องสมุด วางแผนผังห้องสมุดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
5. พิจารณาการจัดชั้นเปิด การจัดหนังสือให้ยืมพิเศษชั่วคราว
6. การจัดหนังสือขึ้นชั้นอย่างถูกต้องและรวดเร็ว
7. ความสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัยของบัตรรายการ
8. มีมาตรการป้องกันหนังสือหายหิมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้บางงานวิจัยบางส่วนก็กล่าวถึงตัวผู้ใช้ห้องสมุดเองที่ส่วนทำให้หา
หนังสือไม่พบ เช่น การไม่ใช้บัตรรายการ การดูบัตรรายการผิด และการหาหนังสือ
ไม่ละเอียดเท่าที่ควร

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการหาหนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดในเมืองไทย เป็นการศึกษาในแง่ การประเมินผลหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุด และการใช้ห้องสมุด ซึ่งมีดังนี้

การประเมินผลหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุด (L.Sc. 101) ในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา ของ บุญศรี ไพรัตน์ เมื่อ พ.ศ. 2516 ทำให้ทราบความเห็นของผู้ที่เรียนวิชานี้ไปแล้วว่า เนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสมค่อนข้างมาก สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ทำให้มีความรู้ในการใช้ห้องสมุดปานกลาง และช่วยให้การค้นหาคำความรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (บุญศรี ไพรัตน์ 2516 : 48 - 49)

ในปี พ.ศ. 2522 สุภาภรณ์ สังข์ศรี ได้สำรวจการใช้บริการสำนักบรรณสาร การพัฒนา ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า นักศึกษารู้จักวิธีใช้ห้องสมุด ร้อยละ 66.80 รู้จักใช้บัตรรายการร้อยละ 94.80 สามารถค้นหาสิ่งทอของการจากห้องสมุดได้ ร้อยละ 83.60 นักศึกษาที่สามารถค้นหาสิ่งทอของการจากห้องสมุดได้ทุกครั้ง มีร้อยละ 1.20 และคนไม่ค่อยได้ มีร้อยละ 15.26 นักศึกษาให้ความสนใจในการค้นหานักศึกษาหนังสือปานกลางและได้เสนอแนะว่า ห้องสมุดควรจัดรูปพื้นที่และแนะนำวิธีใช้ห้องสมุดแก่นักศึกษาใหม่ เพราะสามารถช่วยให้ห้องสมุดได้ดียิ่งขึ้น (สุภาภรณ์ สังข์ศรี 2522 : 92, 122 - 123)

วนิดา จินตนาบุญรัตน์ ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการใช้ห้องสมุดกลางของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2523 พบว่า ในการค้นหาหนังสือของนักศึกษา มีวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ ใช้บัตรรายการร้อยละ 86.5 สอบถามบรรณารักษ์ ร้อยละ 52.5 ค้นหาเองตามชั้นหนังสือ ร้อยละ 39.5 ใช้บัตรกรรณีย์ ร้อยละ 33.5 ได้รับคำแนะนำจาก บุคคลอื่น ๆ ร้อยละ 28 ค้นหาจากรายชื่อหนังสือใหม่ประจำเดือน ร้อยละ 6.5 ค้นหาจากคู่มือ การใช้ห้องสมุด ร้อยละ 6 และค้นหาจากนิทรรศการหนังสือใหม่ ร้อยละ 4.5 ผลการค้นหาค้นหาหนังสือ ร้อยละ 48 ได้เป็นบางครั้ง ร้อยละ 41.5 ได้เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 8 ได้ทุกครั้ง และร้อยละ 1 ไม่ได้เป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาให้ความสนใจในเรื่องการช่วยกันหาวัสดุและบริการ การอ่านปานกลาง (วนิดา จินตนาบุญรัตน์ 2523 : 91 - 92)

จากผลการศึกษาวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า ถ้านิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้หรือได้รับ คำแนะนำที่ถูกค้องเกี่ยวกับเรื่องการใช้ห้องสมุดแล้ว ก็จะสามารถใช้ห้องสมุดให้เป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าได้ดียิ่งขึ้น และ ถ้าห้องสมุดมีเครื่องมือสำหรับค้นหาหนังสือ และวัสดุต่าง ๆ ในห้องสมุดอย่างสมบูรณ์และพร้อมเพรียง เป็นก่นว่า บัคการรายการ สหบัญท การรณนี้ และบรรณานุกรม ฯลฯ แล้วนิสิตนักศึกษาจะสามารถค้นหาหนังสือ และวัสดุต่าง ๆ ในห้องสมุดได้พอสมควร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่เข้ามาหาหนังสือในห้องสมุด ระหว่างวันที่ 26 - 30 กรกฎาคม 2525

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าใช้แบบสอบถามการหาหนังสือในห้องสมุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหนังสือเล่มที่ต้องการหา และผลการหา หนังสือแต่ละเล่ม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความต้องการในการหาหนังสือ ประสิทธิภาพการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหา หนังสือ ซึ่งในคำถามเรื่องความรู้ เกี่ยวข้องขั้นตอนในการหาหนังสือนี้ บางส่วนจะแสดงให้เห็นถึง ขั้นตอนวิธีที่ใช้ในการหาหนังสือด้วย

ตัวอย่างแบบสอบถามการหาหนังสือในห้องสมุด

ตอนที่ 1 โปรดเขียนเลขเรียกหนังสือและชื่อหนังสือทุกเล่มที่ท่านต้องการหาในครั้งนี้ และแต่ละ เล่มที่ท่านใดหาไปแล้วท่านหาพบหรือไม่ ถ้าไม่พบท่านสามารถจองได้หรือไม่ หรือ ใดเล่มอื่นแทนหรือไม่ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ แสดงผลการหาหรือการจอง หรือการใดเล่มอื่นแทนในช่องว่าง ๆ ด้วย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. การแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแจกแก่นิสิตที่มาใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือในห้องสมุดในระหว่างที่ห้องสมุดเปิดบริการ คือตั้งแต่เวลา 7.30 - 19.45 น. ของวันที่ 26 - 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2525 วิธีแจกแบบสอบถามมีดังนี้

1.1 เนื่องจากผู้ใช้ห้องสมุดที่มาใช้บัตรรายการ มีทั้งที่เป็นนิสิตและไม่ใช่นิสิต เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ที่เป็นิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เท่านั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีสังเกตจากการแสดงคุณนิต ส่วนผู้ใช้บัตรรายการที่ไม่ได้แสดงคุณนิตจะใช้วิธีการถาม

1.2 ขั้ตามนิตถึงจุดมุ่งหมายของการใช้บัตรรายการครั้งนี้ ถ้านิสิตผู้ถูกมุ่งหมาย เพื่อที่จะค้นหาหนังสือภายในวันนี้หรือภายในสัปดาห์นี้ ผู้วิจัยจะขอความร่วมมือจากนิสิตให้ช่วยตอบแบบสอบถาม ถ้านิสิตยินดีจะตอบให้ผู้วิจัยก็จะแจกแบบสอบถามแก่นิสิตผู้นั้นพร้อมทั้งชี้แจงให้ลิสิตทราบถึงวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามฉบับนี้ ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการตอบและการส่งแบบสอบถามคืน แต่ถ้านิสิตผู้นั้นจะไม่หาหนังสือภายในวันนี้หรือภายในสัปดาห์นี้ หรือมาใช้บัตรรายการเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการค้นหาหนังสือ หรือปฏิเสธที่จะตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยก็จะไม่แจกแบบสอบถามแก่นิสิตผู้นั้น

1.3 เนื่องจากการแจกแบบสอบถามดำเนินติดต่อกันตลอดสัปดาห์ การแจกแบบสอบถามซ้ำแก่นิสิตคนเดิมที่โดยตอบแบบสอบถามฉบับนี้แล้วจึงอาจเกิดขึ้นได้ เพื่อมิให้เกิดการซ้ำกันเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีอาศัยการจำและการถามนิตเสียก่อนว่าเคยตอบไปแล้วหรือยัง ถ้ายังไม่เคยตอบจึงจะแจกแบบสอบถามแก่นิสิตผู้นั้น

1.4 ในช่วงเวลาพักกลางวันของผู้วิจัยจะมีนิสิตระดับปริญญาโทวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เป็นผู้ช่วยแจกและรับแบบสอบถามคืน ทำหน้าที่แทนผู้วิจัย

แบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมดมีจำนวน 400 ฉบับ

2. การรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยมีวิธีรับแบบสอบถามคืนจากนิสิต 2 วิธี คือ

2.1 รับคืนด้วยตนเอง โดยขอรับที่บริเวณศูนย์รวมกายการ

2.2 จัดกล่องรับแบบสอบถามคืน ไว้ที่ใกล้ ๆ กับศูนย์รวมกายการ

เมื่อผู้มาคืนแบบสอบถามทั้งผู้วิจัยรับคืนด้วยตนเองและที่ตนในกล่องรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะพยายามรีบตรวจแบบสอบถามอย่างรวดเร็ว ๆ ทันที เพื่อความแบบสอบถามนั้น ๆ มีคำตอบ สมบูรณ์หรือไม่ ถ้าพบว่ามีคำตอบไม่สมบูรณ์จะขอรองใหญ่ตอบนั้น ๆ ตอบเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แต่บางครั้งผู้วิจัยก็ไม่สามารถตรวจได้ทันเนื่องจากนิสิตฝากทิ้งมาคืนหลาย ๆ ฉบับพร้อมกัน หรือ มีผู้มาแบบสอบถามมาคืนในขณะที่ผู้วิจัยกำลังอธิบายเกี่ยวกับวิธีการตอบแบบสอบถามแก่ นิสิตคนอื่น ๆ เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้จึงทำให้แบบสอบถามที่ได้รับคืนบางส่วน มีคำตอบไม่สมบูรณ์ แบบสอบถามที่มีคำตอบไม่สมบูรณ์ จะไม่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 321 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.25 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

3. การคัดเลือกแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้วทั้งหมดผู้วิจัยได้นำมา คัดเลือกไว้เฉพาะฉบับที่มีคำตอบสมบูรณ์เท่านั้น เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป แบบสอบถามที่มีคำตอบไม่สมบูรณ์คือแบบสอบถามหมดลักษณะดังนี้

3.1 มีคำตอบครบทั้ง 2 ตอน

3.2 หนังสือที่นิสิตหาซึ่งตอบมาในแบบสอบถามตอนที่ 1 นั้น ต้องแสดงผลการ หาไว้ด้วย และถ้าแสดงผลการหาไว้ว่า "ไม่พบ" ก็จะต้องแสดงผลการเจอหรือการไล่เฉือน แทนไว้ด้วย

3.3 หนังสือที่ นิสิตหาซึ่งตอบมาในแบบสอบถามตอนที่ 1 นั้น จะมีชื่อเรื่อง ก็ได้ แต่จะต้องเป็นหนังสือที่อยู่ในหมวดใดหมวดหนึ่งหรือหลายหมวดจากหมวดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.3.1 หมวด 000

3.3.2 หมวด 100

3.3.3 หมวด 200

3.3.4 หมวด 300

3.3.5 หมวด 400

3.3.6 หมวด 500

3.3.7 หมวด 600

3.3.8 หมวด 700

3.3.9 หมวด 800

3.3.10 หมวด 900

3.3.11 หมวดวินัยและเรื่องอื่น

3.3.12 หมวดอ้างอิง

3.4 ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ทั้งข้อ 1 - 5 ผู้ตอบต้องตอบทุกข้อ ส่วนข้อ 6 เป็นคนไปนั้น ถ้าผู้ตอบตอบข้อใดข้อหนึ่งว่า "หยุดหา" ข้อที่ถัดไปจะไม่ตอบก็ได้ แต่ถ้าไม่ตอบว่า "หยุดหา" ก็จะต้องมีคำตอบทุกข้อจนถึงข้อสุดท้าย

เมื่อคัดเลือกแบบสอบถามแล้วปรากฏว่า ได้ฉบับที่มีคำตอบสมบูรณ์เป็นจำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.46 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ที่คัดเลือกไว้แล้วนั้น นำมาทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อแยกเป็นกลุ่มตามความต้องการในการหาหนังสือตามประสบการณ์การเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ส่วนข้อ 3 - 10 จะตรวจให้คะแนนคำตอบถูกให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้คะแนนข้อละ 0 คะแนน แล้วรวมคะแนนของแต่ละฉบับเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง ปานกลาง และต่ำ

2. จำนวนหนังสือที่นิสิตหาในแบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละที่นิสิตประสบความสำเร็จในการหา และไม่ประสบความสำเร็จในการหาตามหมวดหนังสือ ตามกลุ่มนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือแต่ละระดับ และตามกลุ่มนิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือแต่ละระดับ

3. แบนสอบถามตอนที่ 2 ข้อ 5 - 10 ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต นำมาแจกแจงความถี่และหาการกระจายของขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต

4. ทดสอบความแตกต่างความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มของนิสิตที่มีความต้องการหาหนังสือต่างกัน และระหว่างกลุ่มของนิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน ภายทาสถิติไค - สแควร์ ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\chi^2 = \frac{(O-E)^2}{E} \quad (\text{ลัน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2522 : 231})$$

เมื่อ χ^2 คือค่าไค - สแควร์

O คือค่าความถี่ที่ได้อาจจริง

E คือค่าความถี่ที่ได้อาจตามทฤษฎี

5. หากาสหสัมพันธ์อันดับกับการใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต ระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีประสบการณ์การเรียนวิชาของสังคมและการศึกษาค้นคว้าต่างกัน ภายทาสถิติ สหสัมพันธ์อันดับแบบสเปียร์แมน (Spearman Rank correlation coefficient) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$r_s = 1 - \frac{6 D^2}{n(n^2-1)} \quad (\text{บังอร ภูมิภิมขวัณ 2523 : 158})$$

เมื่อ r_s คือค่าสหสัมพันธ์อันดับแบบสเปียร์แมน

D คือผลต่าง ระหว่างอันดับของข้อมูล เป็นรายการ

n คือจำนวนคู่ของข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การแปลความหมายมีความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ไว้ดังนี้

- O หมายถึง ค่าความสามารถในการหาหนังสือของนิสิตแต่ละกลุ่มที่ไ้มาจริง
- E หมายถึง ค่าความสามารถในการหาหนังสือของนิสิตที่ไ้มาความทงณี
- χ^2 หมายถึง ค่าสถิติไ้ - สแควร์
- r_s หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์อันดับแบบสเปียร์แมน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับดังนี้

1. จำนวนหนังสือที่นิสิตหา
2. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือแต่ละหมวด
3. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือตามความต้องการในการหาหนังสือ
4. เปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างกัน
5. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือตามความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ
6. เปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน
7. ขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จำนวนหนังสือที่นิสิตหา

จากแบบสอบถาม 300 ฉบับ นิสิตหาหนังสือรวมทั้งสิ้น 787 เล่ม เฉลี่ยนิสิตหาหนังสือคนละ 2.62 เล่ม ต่อครั้ง

2. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือแต่ละหมวด

ตาราง 1 จำนวนหนังสือที่นิสิตหา จำแนกตามหมวดหนังสือ

หมวดหนังสือ	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
000	47	5.97	7
100	74	9.40	4
200	9	1.14	12
300	251	31.89	1
400	28	3.56	9
500	73	9.28	5
600	85	10.80	2
700	69	8.77	6
800	39	4.96	8
900	83	10.55	3
นวนิยายและเรื่องสั้น	19	2.41	10
อ้างอิง	10	1.27	11
รวม	787	100	12

จากตาราง 1 แสดงว่าหนังสือที่นิสิตหามากที่สุด คือหนังสือในหมวด 300 เป็นจำนวน 251 เล่ม (31.89 %) รองลงมาอันดับ 2 คือหนังสือในหมวด 600 เป็นจำนวน 85 เล่ม

(10.80 %) อันดับที่ 3 คือหนังสือในหมวด 900 เป็นจำนวน 83 เล่ม (10.55 %) ส่วนหนังสือที่ตีพิมพ์น้อยที่สุด 2 อันดับที่สุดท้าย คือ อันดับที่ 11 หนังสือในหมวดอ้างอิง เป็นจำนวน 10 เล่ม (1.27 %) และอันดับ 12 หนังสือในหมวด 200 เป็นจำนวน 9 เล่ม (1.14 %) รวมหนังสือทั้ง 12 หมวด นี้อธิบายเป็นจำนวนทั้งสิ้น 787 เล่ม

ตาราง 2 ความสามารถของสถิติในการหาหนังสือจำแนกตามหมวดหนังสือ

หมวดหนังสือ	จำนวนหนังสือ (เล่ม) ที่นิเทศหา		ความสามารถของสถิติในการหาหนังสือ (ร้อยละ)	อันดับ
	ประสบความสำเร็จ	ไม่ประสบความสำเร็จ		
000	33	14	70.21	11
100	54	20	72.97	9
200	8	1	88.89	1
300	185	66	73.71	8
400	20	8	71.43	10
500	57	16	76.08	4
600	75	10	88.24	2
700	52	17	75.36	6
800	29	10	74.36	7
900	64	19	77.11	5
นวนิยายและเรื่องสั้น	5	14	26.32**	12
อ้างอิง	8	2	80.00	3
รวม	590	197	74.97	12

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่านิสิตมีความสามารถสูงที่สุดในการหาหนังสือหมวด 200 คือ
มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 88.89 โดยประสบความสำเร็จในการหา 8 เล่ม
ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 1 เล่ม รองลงมาในอันดับ 2 คือในการหาหนังสือหมวด 600
นิสิตมีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 88.24 โดยประสบความสำเร็จในการหา
75 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 10 เล่ม ส่วนหนังสือหมวดที่นิสิตมีความสามารถ
ต่ำสุดในการหาคือหมวดนวนิยายและเรื่องสั้น นิสิตมีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ
26.32 โดยประสบความสำเร็จในการหา 5 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 14 เล่ม
จากการหาหนังสือทั้ง 12 หมวด นิสิตมีความสามารถในการหาหนังสือเฉลี่ยร้อยละ 74.97
โดยประสบความสำเร็จในการหาทั้งสิ้น 590 เล่ม และไม่ประสบความสำเร็จในการหาทั้งสิ้น
197 เล่ม

เมื่อพิจารณาความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือเป็นรายหมวดแล้ว พบว่า
ในการหาหนังสือทุกหมวด นิสิตมีความสามารถในการหาหนังสือใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย ยกเว้น
หนังสือหมวดนวนิยายและเรื่องสั้น นิสิตมีความสามารถในการหาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .01

3. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือตามความต้องการในการหาหนังสือ

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามการหาหนังสือของนิสิตจำแนกตามความต้องการในการหาหนังสือ

ความต้องการในการหาหนังสือ	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)	คิดเป็นร้อยละ
สูง	101	33.67
ปานกลาง	183	61.00
ต่ำ	16	5.33
รวม	300	100

จากตาราง 3 แสดงว่าแบบสอบถามของนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคือ 183 ฉบับ (61.00 %) รองลงมาคือความต้องการในการหาหนังสือสูง จำนวน 101 ฉบับ (33.67 %) และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 16 ฉบับ (5.33 %) เป็นแบบสอบถามของนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่ำ

ตาราง 4 จำนวนหนังสือที่นิสิตหาจำแนกตามความต้องการในการหาหนังสือ

ความต้องการในการหาหนังสือ	จำนวนหนังสือที่นิสิตหา (เล่ม)	คิดเป็นร้อยละ
สูง	254	32.28
ปานกลาง	496	63.02
ต่ำ	37	4.70
รวม	787	100

จากตาราง 4 แสดงว่านิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือปานกลาง หาหนังสือมากที่สุดคือ 496 เล่ม (63.02 %) รองลงมาคือนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือสูง หาหนังสือ 254 เล่ม (32.28 %) และนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่ำ หาหนังสือ น้อยที่สุด 37 เล่ม (4.70 %)

ตาราง 5 ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือจําแนกตามความต้องการในการหาหนังสือ

ความต้องการในการ หาหนังสือ	จำนวนหนังสือ (เล่ม) ที่นิสิตหา		ความสามารถของนิสิตใน การหาหนังสือ (ร้อยละ)
	ประสบความสำเร็จ	ไม่ประสบความสำเร็จ	
สูง	178	76	70.08
ปานกลาง	381	115	76.81
ต่ำ	31	6	83.78
รวม	590	197	74.97

จากตาราง 5 แสดงว่านิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่ำ มีความสามารถในการหาหนังสือสูงที่สุด คือร้อยละ 83.78 โดยประสบความสำเร็จในการหา 31 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 6 เล่ม รองลงมาคือนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือปานกลาง มีความสามารถในการหาร้อยละ 76.81 โดยประสบความสำเร็จในการหา 381 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 115 เล่ม และนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือสูง มีความสามารถในการหาหนังสือต่ำที่สุด คือร้อยละ 70.08 โดยประสบความสำเร็จในการหา 178 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 76 เล่ม

4. เปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างกัน

ตาราง 6 เปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างกัน

ความต้องการในการหาหนังสือ	O	E	χ^2
สูง	178	190.42	1.3995
ปานกลาง	381	371.85	
ต่ำ	31	27.73	

$$.01 \chi^2_{(2)} = 9.21$$

$$.05 \chi^2_{(2)} = 5.99$$

จากตาราง 6 แสดงว่านิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างกัน มีความสามารถในการหาหนังสือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างกัน มีความสามารถในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน

5. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือตามความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ

ตาราง 7 จำนวนแบบสอบถามการหาหนังสือของนิสิต จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ

การเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า	ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)	คิดเป็นร้อยละ
เคยเรียนหรือกำลังเรียน	สูง	46	15.33
	ปานกลาง	157	52.33
	ต่ำ	29	9.67
ไม่เคยเรียน	สูง	12	4.00
	ปานกลาง	41	13.67
	ต่ำ	15	5.00
รวม		300	100

จากตาราง 7 แสดงว่า จำนวนแบบสอบถามของนิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคือ 157 ฉบับ (52.33 %) รองลงมาตามลำดับได้แก่ แบบสอบถามของนิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง มีจำนวน 46 ฉบับ (15.33 %) แบบสอบถามของนิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือปานกลาง มีจำนวน 41 ฉบับ (13.67 %) แบบสอบถามของนิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่ำ มีจำนวน 29 ฉบับ (9.67 %) แบบสอบถามของนิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่ำ มีจำนวน 15 ฉบับ (5 %)

และแบบสอบถามของนิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 12 ฉบับ (4 %)

ตาราง 8 จำนวนหนังสือที่นิสิตหาจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ

การเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า	ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เคยเรียนหรือกำลังเรียน	สูง	117	14.87	2
	ปานกลาง	445	56.54	1
	ต่ำ	69	8.77	4
ไม่เคยเรียน	สูง	39	4.95	5
	ปานกลาง	86	10.93	3
	ต่ำ	31	3.94	6
รวม		300	100	6

จากตาราง 8 แสดงว่านิสิตกลุ่มที่หาหนังสือเป็นจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งคือ นิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือปานกลาง หาหนังสือ 445 เล่ม (56.54 %) อันดับที่ 2 นิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง หาหนังสือ 117 เล่ม (14.87 %) อันดับที่ 3 นิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือปานกลาง หาหนังสือ 86 เล่ม (10.93 %) อันดับที่ 4 นิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่ำ หาหนังสือ 69 เล่ม (8.77 %) อันดับที่ 5 นิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง หาหนังสือ 39 เล่ม (4.95 %) และนิสิตที่ไม่เคย-

เรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือค่า หาหนังสือน้อยที่สุดคือ 31 เล่ม (3.94 %)

ตาราง 9 ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ

การเรียนวิชา ห้องสมุดและ การศึกษาค้นคว้า	ความรู้เกี่ยวกับ ขั้นตอนใน การหาหนังสือ	จำนวนหนังสือ (เล่ม) ที่นิสิตหา		ความสามารถของนิสิต ในการหาหนังสือ (ร้อยละ)	อันดับ
		ประสบ ความสำเร็จ	ไม่ประสบ ความสำเร็จ		
เคยเรียนหรือ กำลังเรียน	สูง	90	27	76.92	1
	ปานกลาง	340	105	76.40	2
	ต่ำ	48	21	69.57	5
	รวม	478	153	75.75	-
ไม่เคยเรียน	สูง	27	12	69.23	6
	ปานกลาง	63	23	73.26	3
	ต่ำ	22	9	70.97	4
	รวม	112	44	71.79	-

จากตาราง 9 แสดงว่านิสิตที่มีความสามารถในการหาหนังสือสูงที่สุดเป็นอันดับ 1 คือนิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 76.92 โดยประสบความสำเร็จในการหา 90 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 27 เล่ม รองลงมา อันดับ 2 คือนิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือปานกลาง มีความสามารถในการหาหนังสือ

ร้อยละ 76.40 โดยประสบความสำเร็จในการหา 340 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 105 เล่ม อันกับ 3 นิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือปานกลาง มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ

73.26 โดยประสบความสำเร็จในการหา 63 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 23 เล่ม อันกับ 4 นิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่ำ มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 70.97 โดยประสบ

ความสำเร็จในการหา 22 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 9 เล่ม อันกับ 5 นิสิตที่ไม่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่ำ มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 69.57 โดยประสบ

ความสำเร็จในการหา 48 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 21 เล่ม และอันกับ 6 นิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 69.23 โดยประสบความสำเร็จในการหา 27 เล่ม ไม่ประสบความสำเร็จในการหา 12 เล่ม

นิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า มีความสามารถในการหาหนังสือโดยเฉลี่ย ร้อยละ 75.75 ส่วนนิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า มีความสามารถในการหาหนังสือโดยเฉลี่ย ร้อยละ 71.79

6. เปรียบเทียบความสามารถของนิติในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มนิติที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความสามารถของนิติในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มนิติที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน

การเฝ้าระวังห้องสมุด และการศึกษาค้นคว้า	ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน ในการหาหนังสือ	O	E	χ^2
เคยเฝ้าหรือกำลังเฝ้า	สูง	90	87.71	1.1589
	ปานกลาง	340	333.61	
	ต่ำ	48	51.73	
ไม่เคยเฝ้า	สูง	27	29.24	
	ปานกลาง	63	64.47	
	ต่ำ	22	23.24	

$$.01 \chi^2_{(5)} = 15.1$$

$$.05 \chi^2_{(5)} = 11.1$$

จากตาราง 10 แสดงว่านิติที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน มีความสามารถในการหาหนังสือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนิติที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน มีความสามารถในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน

7. ขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต

ขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต หลังจากที่ได้รับเลือกแล้ว ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือจากบัตรรายการแล้ว นิสิตเริ่มต้นการหาหนังสือต่อไป หลายขั้นตอนด้วยกัน
ดังมีรายละเอียดตามตาราง 11 และ 12

ตาราง 11 การใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต

ขั้นตอน	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่	260	19.20	1
หาตามชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น	5	0.37	9
หาหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ	177	13.07	3
หาที่บริการหนังสือให้ยืมพิเศษชั่วคราว	3	0.22	10
หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่ซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง	75	5.54	8
หาหนังสือที่ใกล้เคียงกับหนังสือหมวดหมู่	109	8.05	7
ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บัตรรายการออกไว้เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาข้อร้องเรียนแทน ถ้าผิดหรือข้อร้องเรียน จึงกลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง	128	9.45	6
ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการรายรับเพื่อขอจองในกรณีมีผู้อื่นยืมไปแล้ว	252	18.61	2
ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยคนหาหรือช่วยในการยืมระหว่างห้องสมุด	170	12.56	5
หยุดหา	175	12.93	4
รวม	1354	100	10

จากตาราง 11 แสดงว่า ขั้นตอนที่ใช้ในการหาหนังสือมากที่สุด 3 อันดับแรก
ไล่แก่ อันดับ 1 ขั้นตอนหาหนังสือหนังสือหมวดมนุษยศาสตร์ มีนิตยสาร 260 ครั้ง (19.20 %)
อันดับ 2 ขั้นตอนติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย-รับ มีนิตยสาร 252 ครั้ง (18.61 %)
อันดับ 3 ขั้นตอนหาหนังสือพิมพ์หนังสือและ ทัศนาหนังสือ มีนิตยสาร 177 ครั้ง (13.07 %)
ส่วนขั้นตอนที่ใช้ในการหาหนังสือน้อยที่สุด 2 อันดับสุดท้ายคือ อันดับ 9 ขั้นตอนหาตามร้าน
หนังสือทุก ๆ ชั้น มีนิตยสาร 5 ครั้ง (0.37 %) และอันดับ 10 ขั้นตอนหาที่บริการหนังสือ
ใหม่พิเศษชั่วคราว มีนิตยสาร 3 ครั้ง (0.22 %)

ตาราง 12 ขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการ
ศึกษาค้นคว้า และนิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า และความสัมพันธ์
อันดับระหว่างการใช้ขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม

ขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต	การเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า						r _s
	เคยเรียนหรือกำลังเรียน			ไม่เคยเรียน			
	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ	
หาหนังสือพิมพ์หนังสือหมวดมนุษย	193	18.43	2	67	21.82	1	0.95
หาตามร้านหนังสือทุก ๆ ชั้น	3	0.29	9	2	0.65	9	
หาหนังสือพิมพ์หนังสือ-โต๊ะอ่านหนังสือ	135	12.89	3.5	42	13.68	4	
หาที่บริการหนังสือใหม่พิเศษชั่วคราว	2	0.19	10	1	0.33	10	
หาหนังสือพิมพ์หนังสือหมวดมนุษย							
ซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง	62	5.92	8	13	4.23	8	
หาหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับชั้น							
หนังสือพิมพ์หมวดมนุษย	85	8.12	7	24	7.82	7	

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต	การเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า						r _s
	เคยเรียนหรือกำลังเรียน			ไม่เคยเรียน			
	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ	
ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการหรือการอ้างอิงเพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาชื่อเรื่องอันเหมาะสมจากสถิติหรือไอซีเอเรื่องอันเหมาะสมจึงกลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง	101	9.65	6	27	8.80	6	
ติดต่อบริการพิมพ์บริการจ่าย-รับเพื่อขอจองในกรณีพิมพ์น้อยไปแล้ว	203	19.39	1	49	15.96	2	
ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการพิมพ์ระหว่างห้องสมุด	135	12.89	3.5	35	11.40	5	
หยุดหา	120	12.23	5	47	15.31	3	

จากตาราง 12 แสดงว่านิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า และนิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ใช้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการหาหนังสือใกล้เคียงกัน คือค่าสหสัมพันธ์อันดับสูงถึง 0.95

สำหรับวิธีเรียงลำดับขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิตแต่ละคน ดูเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือแต่ละหมวด
2. เพื่อศึกษาความสามารถของนิสิตแต่ละกลุ่มในการหาหนังสือ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตแต่ละกลุ่มในการหาหนังสือ
4. เพื่อศึกษาขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนิสิตที่เข้ามาหาหนังสือในห้องสมุด ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในระหว่างวันที่ 26 - 30 กรกฎาคม 2525 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.1 หากการตอบของหนังสือที่นิสิตประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในการหา ตามหมวดหนังสือ และตามกลุ่มนิสิต
 - 3.2 ทดสอบความแตกต่างความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือระหว่างกลุ่มของนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างกัน และระหว่างกลุ่มของนิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน ด้วยค่าสถิติไค - สแควร์
 - 3.3 หากการตอบของขั้นตอนการหาหนังสือที่นิสิตใช้ในการหาหนังสือ
 - 3.4 หากความสัมพันธ์อันกับการใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือ ระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีประสบการณ์การเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าต่างกัน ด้วยค่าสถิติสหสัมพันธ์อันดับแบบสเปียร์แมน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือค่าเฉลี่ยร้อยละ 74.97
2. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือแต่ละหมวด มีดังนี้

หนังสือหมวด 000	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	70.21
หนังสือหมวด 100	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	72.97
หนังสือหมวด 200	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	88.89
หนังสือหมวด 300	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	73.71
หนังสือหมวด 400	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	71.43
หนังสือหมวด 500	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	78.08
หนังสือหมวด 600	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	88.24
หนังสือหมวด 700	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	75.36
หนังสือหมวด 800	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	74.36
หนังสือหมวด 900	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	77.11
หนังสือหมวดนวนิยายและเรื่องสั้น	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	26.32
หนังสือหมวดอ้างอิง	นิสิตมีความสามารถในการหาร้อยละ	80.00
3. นิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือสูง ปานกลาง และต่ำ มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 70.08 76.81 และ 83.78 ตามลำดับ
4. เมื่อเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือ ระหว่างนิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างกัน พบว่า มีความสามารถในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน
5. นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน มีความสามารถในการหาหนังสือดังนี้ นิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง ปานกลาง และต่ำ มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 76.92 76.40 และ 69.57 ตามลำดับ นิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง ปานกลาง และต่ำ มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 69.23 73.26 และ 70.97 ตามลำดับ

6. เมื่อเปรียบเทียบความสามารถของนิติในการหาหนังสือระหว่างนิติที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือด้วยกัน พบว่า มีความสามารถในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน

7. ขั้นตอนการหาหนังสือของนิติ

7.1 ขั้นตอนการหาหนังสือของนิติหลังจากที่นิติได้เลขไว้กับหนังสือและรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือจากบัตรรายการแล้ว นิติใช้ขั้นตอนต่าง ๆ เรียงลำดับจากขั้นตอนที่ใหม่มากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ

7.1.1 หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่

7.1.2 ติดต่อสอบถามการรับตีพิมพ์การจ่าย - รับ เพื่อขอจองในกรณีที่ยื่นไปแล้ว

7.1.3 หาหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ

7.1.4 หยิบหา

7.1.5 ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการพิมพ์ระหว่างห้องสมุด

7.1.6 ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บัตรรายการออกถึง เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาข้อร้องเรียน หากผิดหรือข้อร้องเรียนจึงกลับไปหาที่หนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

7.1.7 หาหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับหนังสือหมวดหมู่

7.1.8 หาหนังสือหมวดหมู่หรือหลาย ๆ ครั้ง

7.1.9 หากตามหนังสือทุก ๆ ชั้น

7.1.10 หาบริการหนังสือให้พิมพ์และชั่วคราว

7.2 นิติที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า และนิติที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือใกล้เคียงกัน

อภิปรายผล

1. นิสิตที่มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 74.97 ถือว่ามีความสามารถสูงพอสมควร จากผลการศึกษาของไลเปตซ์พบว่านิสิตที่มีความสามารถในการหาหนังสือร้อยละ 84 (Lipetz, 1972 : 135 - 136) ซึ่งสูงเช่นเดียวกับผลการศึกษารุ่นนี้เองเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาหาหนังสือจากนิตรายนการ การค้นหาหนังสือจากนิตรายนการนี้เป็นวิธีการที่ถูกต้องตามหลักการใช้ของสมุด ซึ่งผู้หาจะหาหนังสือโดยละเอียดและรวดเร็วที่สุด ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือจะลดต่ำลงถ้าศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ค้นหาหนังสือจากนิตรายนการ ดังเช่นผลการศึกษาของทากลิเอคซโซ โคเชน พบว่าผู้ใช้ของสมุดที่หาหนังสือจากนิตรายนการและไม่ไ้หาจากนิตรายนการ สามารถหาหนังสือได้ร้อยละ 40 - 50 (Tagliacozzo and Kochen, 1970 : 381)

แดเนียล กอร์ โคกถาวไว้ว่า งานบริการของห้องสมุดที่ถือว่าอยู่ในระดับพอใช้นั้น ผู้ใช้ของสมุดจะสามารถหาหนังสือในห้องสมุดได้ร้อยละ 50 เป็นอย่างต่ำ ถ้าสูงกว่านี้ถือว่าอยู่ในระดับบริการห้องสมุดที่ดี (Gore, 1976 : 33 - 34) ดังนั้นความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือร้อยละ 74.97 ตามผลการศึกษารุ่นนี้จึงแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดจัดบริการได้ดี เหมาะสมกับสภาพการใช้ของสมุดในปัจจุบันพอสมควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจปัญหาการใช้หนังสือเพื่ออ้างอิงในการทำวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตในเขตมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ของจิรินทร์ สฤตถาวร ไกล่สรุปว่า ปัญหาเกี่ยวกับการค้นหาหนังสือซึ่งมีอยู่ในห้องสมุดแต่หาไม่พบมีความสำคัญปานกลาง และมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หนังสือเพื่ออ้างอิงในการทำวิทยานิพนธ์มีความสำคัญเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ถ้าความสำคัญปานกลางนี้แสดงว่าการบริการของห้องสมุดสามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างเหมาะสม (จิรินทร์ สฤตถาวร 2515 : 41, 61, 63)

ส่วนหนังสือที่นิสิตไม่สามารถหาได้หรือไม่ประสบความสำเร็จในการหา นั้น อาจจะมีส่วนหนึ่งเนื่องจาก หนังสือที่นิสิตต้องการหาอยู่ในห้องสมุดกำลังอ่าน สิ้นหาย อยู่ในระหว่างซ่อม อยู่ในระหว่างรอจัดเข้าชั้นใหม่ อยู่ในชั้นไม่ตรงกับที่ควรจะอยู่ อยู่ในชั้นถูกต้องแต่มีลิดหาไม่ละเอียด เป็นหนังสือที่พิมพ์พิเศษชั่วคราวแต่มีลิดบางคนไม่ทราบ เป็นต้น

(ประไพศรี เวาเที่ยงธรรม 2523 : 161, Buckland, 1975 : 41 - 45

Smith and Granade, 1978 : 467 - 473)

2. หนังสือหมวดนวนิยายและเรื่องสั้น เป็นหมวดที่นิสิตมีความสามารถในการหาคว้าที่ถูกต้อง และค่าตัวราคาเฉลี่ยมาด หนึ่งเนื่องมาจากหนังสือในหมวดนี้มีจำนวนไม่น้อยที่เลขเรียกหนังสือซ้ำกัน เพราะเป็นหนังสือเก่าซึ่งไม่มีเลขประจำหนังสือ เลขเรียกหนังสือมีเพียงตัว น. หรือ รส. กับอักษรย่อชื่อผู้แต่งเท่านั้น นอกจากนี้วิธีการค้นหาหนังสือนวนิยายและเรื่องสั้นของนิสิตส่วนใหญ่จะไม่ค้นหาจากบัตรรายการ ดังเช่น ชมภู โชติจริยะ ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการในหอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ใช้บัตรรายการเพื่อหาหนังสือบนเตียงคั่นน้อย นักศึกษาและนิสิตระดับปริญญาโทใช้บัตรรายการเพื่อหาหนังสือบนเตียงคั่นน้อยที่สุด (ชมภู โชติจริยะ 2515 : 37, 134, 135) ลักษณะการค้นหาหนังสือนวนิยายและเรื่องสั้นของผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ นั้น จะเป็นการเลือกหาคำค้นหนังสือโดยไม่ใช่บัตรรายการ หนังสือเล่มใดที่หยิบออกมาจากชั้นหนังสือเมื่อเห็นว่าไม่ใช่เล่มที่ต้องการก็จะใส่คืนเข้าไปชั้นหนังสือโดยไม่ได้นำถึงตำแหน่งที่ถูกต้องของหนังสือ จากลักษณะของเลขเรียกหนังสือ และลักษณะการค้นหาหนังสือดังกล่าวนี้ จึงทำให้ชั้นหนังสือนวนิยายและเรื่องสั้นสับสนไม่เป็นระเบียบ ยากที่จะหาเล่มที่ต้องการได้โดยง่าย รวมทั้งเป็นความลำบากในการจัดชั้นหนังสือของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดอีกด้วย ดังนั้นนิสิตที่หาหนังสือหมวดนี้จากบัตรรายการจึงมีความสามารถในการหาคว้า

3. นิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือต่างก็มีความสามารถในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ความต้องการในการหาหนังสือเป็นตัวแปรที่ไม่มีผลโดยตรงต่อความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ไม่มีเกณฑ์การกำหนดระดับความต้องการว่านิสิตมีความต้องการที่จะใช้หนังสือ หรือได้พยายามหาหนังสืออย่างไร และมากน้อยเพียงใด ดังนั้นนิสิตบางคนก็ตอบว่ามีความต้องการในการหาหนังสือสูง อาจจะมีความต้องการในการหาหนังสือได้ เคียงกันกับนิสิตบางคนก็ตอบว่ามีความต้องการในการหาหนังสือปานกลาง หรือ ต่ำก็ได้ หากมีหลักเกณฑ์หรือวิธีการประเมินความต้องการในการหาหนังสือที่แน่นอนและรัดกุมยิ่งขึ้นแล้ว ความต้องการในการหาหนังสือนี้อาจจะมีผลโดยตรงต่อความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือก็ได้

4. นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง มีจำนวน 58 คน (19.33 %) ซึ่งในจำนวน 58 คนนี้ ปรากฏว่าเป็นผู้ที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้ารวมอยู่ด้วยถึง 12 คน เหตุที่นิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้ามีความรู้สูงเกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ อาจเนื่องมาจากเคยมีประสบการณ์ที่ช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือมาแล้ว เช่น เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจากสถาบันการศึกษานอื่น ได้รับคำแนะนำที่ถูกกองจากบรรณารักษ์หรือผู้มีความรู้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับห้องสมุด เรียนรู้วิธีการหาหนังสือในห้องสมุดด้วยตนเอง หรือวิธีอื่น ๆ เป็นต้น

5. นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือต่างกัน มีความสามารถในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือเพียงอย่างเดียวเป็นตัวแปรที่ไม่มีผลต่อความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้ที่จะสามารถหาหนังสือในห้องสมุดได้นั้นควรจะเป็นผู้มีความรู้และความสามารถอย่างอื่นเกี่ยวกับห้องสมุดด้วย เช่น การใช้บัตรรายการ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของหนังสือแต่ละประเภท หมวดหมู่ของหนังสือ แหล่งหนังสือแต่ละประเภทภายในห้องสมุด ตลอดจนประสบการณ์การใช้ห้องสมุดของนิสิตแต่ละคน เป็นต้น หากได้ศึกษาให้ลึกซึ้งโดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ตัวแปรความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ อาจจะมีผลต่อความสามารถในการหาหนังสือก็ได้ นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตใช้บัตรรายการในการค้นหาหนังสือ น่าจะสรุปได้ว่า นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และมีความคุ้นเคยกับห้องสมุดเป็นส่วนมาก จึงทำให้มีความสามารถในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน

6. ขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิต ในการหาหนังสือของนิสิตนั้น ประมาณครึ่งหนึ่งของขั้นตอนที่นิสิตใช้ในการหาหนังสือ จะเป็นการหาหนังสือที่มีหนังสือหมวดหมู่ที่นั้น คือทดสอบตามการยืมบัตรรายการ - รับเพื่อตรวจสอบในกรณีที่ยืมไปแล้ว และหาหนังสือที่หนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ โดยธรรมชาติของการเรียนรู้นั้น ถ้านิสิตเคยประสบความสำเร็จในการหาหนังสือด้วยการใช้ขั้นตอนใดก็มักจะใช้ขั้นตอนนั้นในการหาหนังสือบ่อยกว่าขั้นตอนอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามกฎแห่งผล (Law of effect) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่ว่า พฤติกรรมใดที่ทำแล้วได้ผลเป็นที่พอใจ บุคคลนั้นก็จะกระทำพฤติกรรมนั้นบ่อย ๆ

(เวนกกุล กริแสง 2517 : 147) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในการหาหนังสือของนิสิตทั้งหมดนั้น ประมาณครึ่งหนึ่ง นิสิตประสบความสำเร็จในการหาหนังสือที่ชั้นหนังสือที่หนังสือหมวดหมู่นั้น ที่บริการจ่าย - รับ และ ที่ชั้นพักหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ การหาหนังสือพบที่ชั้นหนังสือ แสดงว่าการจัดชั้นเรียบร้อยพอสมควร การจองหนังสือได้ที่บริการจ่าย - รับ แสดงว่าหนังสือนั้น ๆ มีผู้ต้องการใช้มาก แต่หนังสือมีจำนวนไม่มากพอ และการพบหนังสือที่ชั้นพักหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือแสดงว่า หนังสืออื่น ๆ มีผู้ใช้มากและเจ้าหน้าที่จัดหนังสือเข้าชั้นหนังสือไม่ทันบริการ

ส่วนขั้นตอนที่นิสิตใช้ในการหาหนังสือน้อยที่สุด 2 อันดับสุดท้าย ซึ่งมีผู้ใช้เพียงร้อยละ 3.23 ของขั้นตอนการหาหนังสือที่นิสิตใช้ทั้งหมด คือ ขั้นตอนหาตามชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น และ หาที่บริการหนังสือให้ยืมพิเศษชั่วคราว ทั้งนี้เป็นเพราะว่าห้องสมุดมีการจัดชั้นหนังสือค่อนข้างถูกต้องพอสมควร นิสิตส่วนใหญ่จึงไม่จำเป็นต้องเดินหาตามชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น และที่บริการรายการใดแจ้งไว้แล้วว่า หนังสือชื่อเรื่องใดเป็นหนังสือให้ยืมพิเศษชั่วคราวหรือไม่ นิสิตส่วนใหญ่จึงไม่จำเป็นต้องไปหาหนังสือที่บริการหนังสือให้ยืมพิเศษชั่วคราวโดยไม่แจ้งไว้ที่บริการรายการว่าเป็นหนังสือที่แจ้งไว้ในบริการนั้น

7. นิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า และนิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าในการศึกษารั้วนี้ หมายถึงเฉพาะวิชาบรรณ 101 ความหลักสูตรที่สอนอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เท่านั้น มิได้ครอบคลุมไปถึงวิชาการในห้องสมุดที่นิสิตบางคนเคยเรียนมาแล้วจากสถาบันการศึกษาอื่นก่อนที่จะมาเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เช่น เคยเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยครู ตลอดจนสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ถ้าได้กำหนดกฏแปดข้อ แคมลง เช่น แยกระดัการศึกษา ชั้นปีที่กำลังเรียน ประสิทธิภาพการใช้ห้องสมุด ประสิทธิภาพการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยแยกเป็น ผู้ที่กำลังเรียน เคยเรียน ไม่เคยเรียน และเคยเรียนจากสถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น อาจจะทำให้เห็นลักษณะการใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิตแต่ละกลุ่มได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุด

1.1 หนังสือนวนิยายและเรื่องสั้น ควรมีการแก้ไขเลขเรียกหนังสือเดิมซ้ำกัน และควรเขียนชื่อเรื่องไว้ที่สันหนังสือทุกเล่ม เพื่อให้ผู้หาสังเกตได้ง่ายขึ้น ควรจัดชั้นวางไว้ใกล้ ๆ กับชั้นหนังสือนวนิยายและเรื่องสั้น เพื่อแนะนำให้ผู้ใช้ห้องสมุดวางหนังสือเล่มที่ไม่ต้องการบนชั้นวางที่จัดไว้ นั้น เพื่อลดปัญหาชั้นหนังสือสับสนอันเกิดจากการเลือกหนังสือ และการคืนหนังสือเข้าชั้นเดิมของผู้ใช้ห้องสมุด

1.2 ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่จัดชั้นหนังสือ หรือเพิ่มเวลาจัดชั้นหนังสือให้มากขึ้น เพื่อให้สันหนังสือเล่มที่ต้องการจากชั้นหนังสือมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับความสะดวกและประหยัดเวลาในการหาหนังสือยิ่งขึ้น

1.3 ควรมีการเก็บสถิติเกี่ยวกับการจองหนังสือ เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดหาหนังสือเพิ่มเติม หรือการจัดเป็นหนังสือให้ยืมพิเศษชั่วคราว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการสอนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ควรมีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและวิธีสอนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการหาหนังสือ ตลอดจนความสามารถอื่น ๆ ในการใช้ห้องสมุดสูงขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาความสามารถของผู้ใช้ห้องสมุดทั้งที่เป็นนิสิต อาจารย์ และบุคลากรทุกกลุ่มของมหาวิทยาลัย ในการหาหนังสือและวัสดุห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ให้บริการในห้องสมุด

3.2 ควรศึกษาให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดไม่สามารถหาหนังสือได้ตามความต้องการ

3.3 ควรศึกษาถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่น่าจะมีผลต่อความสามารถในการหาหนังสือของนิสิต เช่น ความรู้ความถนัดต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเอกที่เรียน ชั้นปีหรือระดับการศึกษา ประสบการณ์การใช้ห้องสมุด และเจตคติของนิสิตที่มีต่อห้องสมุด เป็นต้น

3.4 การมีภาระประเมินผลหลักสูตรและวิธีสอนวิชาธรรม 101 ห้องสมุด
และการศึกษากันว่า ในแง่การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้ห้องสมุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จรินทร์ สกุดดาว การสำรวจหนังสืออ้างอิงและปัญหาเกี่ยวกับการใช้หนังสืออ้างอิงใน
การทำวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปรินซ์ตัน กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 165 หน้า
- ชมภู โชติจริยะ การใช้บัตรรายการของนิสิต นักศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 168 หน้า
- นรินทร์ บุญชู "ปัญหาของห้องสมุด - ความขัดแย้งที่บริการจ่ายรับ" รวมคำแห่ง
4 : 149 - 163 ตุลาคม 2523.
- บังอร ภูภิรมย์ขวัญ สถิติประยุกต์ทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 200, (15) หน้า
- บุญศรี ไพรัตน์ การประเมินผลหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุด (L.Sc.101) ในระดับปริญญา
ตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปรินซ์ตัน กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2516, 57, 12, 12 หน้า
- "การศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" บรรณศาสตร์
4 : 39 - 65 ตุลาคม 2522
- ประไพศรี แวเตียงธรรม ปัญหาการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
วิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523,
188 หน้า
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2
วัฒนาพานิช 2522, 286 หน้า
- วนิดา จินตนาบุตร การศึกษาปัญหาการใช้บริการหอสมุดกลางของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 162 หน้า
- สุภาภรณ์ สังข์ศรี การสำรวจการใช้บริการสำนักบรรณสารการพัฒนาของนักศึกษาสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 208 หน้า
- เอนกกุล กรี่แสง จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก 2517,
244 หน้า

Buckland, M.K. Book Availability and the Library User. New York, Pergamon Press, 1975, 196 p.

Cambell, David E. and Theodore M. Shlechter. "Library design influences on user behaviour and satisfaction," Library Quarterly. 49 : 26-41, January, 1979.

Gore, Daniel. "Let them eat cake while reading catalog cards : an essay on the availability problem," Library Journal. 100 : 93-98, January 15, 1975.

Lipetz, Ben-Ami. "Catalog use in a large research library," Library Quarterly. 42 : 129-139, January, 1972.

Smith, Rita Hoyt and Warner Granade. "User and library failures in an undergraduate library," College & Research Libraries. 39(6) : 467-473, November, 1978.

Saracevic, T., W.M. Shaw, Jr., and P.B. Kanter. "Cause and dynamics of user frustration in an academic library," College & Research Libraries. 38 : 7-18, January, 1977.

Schofield, J.L., A. Cooper and D.H. Waters. "Evaluation of an academic library's stock effectiveness," Journal of Librarianship. 7 : 207-227, July, 1975.

Tagliacozzo, R. and M. Kochen. "Information seeking behavior of catalog users," Information Storage and Retrieval. 6 : 363-381, December, 1970.

Urquhart, John A. and J.L. Schofield. "Measuring readers' failure at the shelf in three university libraries," Journal of Documentation. 28 : 233-241, September, 1972.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามการหาหนังสือในห้องสมุด

แบบสอบถามการหาหนังสือในห้องสมุด

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการหาถึงความสามารถในการหาหนังสือและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการหาหนังสือของนิสิตผู้ใช้ห้องสมุด ผลจากการตอบแบบสอบถามของท่านในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษารวบรวมความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือ ซึ่งจะ เป็นแนวทางให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงงานบริการของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แบบสอบถามนี้ทั้งหมด 2 ตอน กรุณาตอบให้ครบทั้ง 2 ตอน ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการศึกษานี้.

นายวรารัฐ มลานันท์

นิสิตปริญญาโทวิชาเอกบริหารศาสตร

ตอนที่ 1 โปรดเขียนเลขเรียกหนังสือและชื่อหนังสือทุกเล่มที่ท่านต้องการหาในครั้งนี้ และแต่ละเล่มที่ท่านใดหาไปแล้วท่านหาพบหรือไม่ ถ้าไม่พบท่านสามารถจองได้หรือไม่ หรือได้เล่มอื่นแทนหรือไม่ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ แสดงผลการหา หรือการจอง หรือการได้เล่มอื่นแทน ในช่องต่าง ๆ ค่ะ

	เลขเรียกหนังสือ	ชื่อหนังสือ	ผลการหา		การจอง		การได้เล่มอื่นแทน	
			พบ	ไม่พบ	ได้	ไม่ได้	ได้	ไม่ได้
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

ตอนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ที่เป็นคำตอบของท่าน
ในแต่ละข้อ

1. การหาหนังสือของท่านครั้งนี้โดยส่วนรวมแล้วท่านมีความต้องการหนังสือหรือใช้ความพยายามหา อยู่ในระดับใด ?
 - ก. ต่ำ
 - ข. ปานกลาง
 - ค. สูง
2. ท่านเคยเรียนวิชาบรรณ 101 หองสมุดและการศึกษาค้นคว้า หรือไม่ ?
 - ก. ไม่เคยเรียน
 - ข. เคยเรียนหรือกำลังเรียน
3. ถ้าต้องการทราบว่าหองสมุดมีหนังสือเรื่องใดต้องการหรือไม่ จะทราบได้โดยง่ายจากเครื่องมือชนิดใด
 - ก. บรรณานุกรม
 - ข. บรรณานุกรม
 - ค. บัตรรายการ
 - ง. ทั้งสามเครื่องมือในข้อ ก. ข. และ ค.
4. ส่วนสำคัญในบัตรรายการที่บอกให้ทราบว่า หนังสือเล่มหนึ่ง ๆ อยู่ที่ใดในหองสมุด คือส่วนใด ?
 - ก. เลขหมู่หนังสือ
 - ข. เลขเรียกหนังสือ
 - ค. ชื่อยุ่แ่งและชื่อเรื่อง
 - ง. แนวสืบค้น
5. ถ้าจะหาหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง เมื่อท่านได้ส่วนสำคัญตามข้อ 4 แล้ว ท่านปฏิบัติอย่างไรเป็นอันดับแรก
 - ก. หาชั้นหนังสือที่มีหนังสือหมวดหมู่
 - ข. หากมชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น
 - ค. หากชั้นหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
 - ง. หากบริการหนังสือให้ยืมพิเศษชั่วคราว

6. จากข้อ 5 ถ้ายังหาหนังสือไม่พบ ท่านจะปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้ได้หนังสือเล่มนั้น
- หาหนังสือที่หนังสือหมวดหมู่ในรายชื่อหลาย ๆ ครั้ง
 - หาตามชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น
 - หาหนังสือที่หนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
 - หาหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับชั้นหนังสือหมวดหมู่
7. จากข้อ 6 ถ้ายังหาหนังสือไม่พบ ท่านจะปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้ได้หนังสือเล่มนั้น
- หาหนังสือที่หนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
 - ติดขอสอบถามการยืมที่บริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
 - ติดขอบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการยืมระหว่างห้องสมุด
 - หยุดหา
8. จากข้อ 7 ถ้ายังหาหนังสือไม่พบ ท่านจะปฏิบัติอย่างไรต่อไปเพื่อให้ได้หนังสือเล่มนั้น
- หยุดหา
 - ติดขอสอบถามการยืมที่บริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
 - ติดขอบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการยืมระหว่างห้องสมุด
 - ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้ากรณีหรือชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

9. จากข้อ 8 ถ้ายังหาหนังสือไม่พบ หรือหาข้อร้องเรียนแทนไม่ได้ ควรจะปฏิบัติอย่างไร จึงจะมีโอกาสได้หนังสือที่ต้องการนั้น

ก. หยุดหา

ข. ติดต่อสอบถามการรับที่บริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีคนยื่นไปแล้ว

ค. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการยืมระหว่างห้องสมุด

ง. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสืออีกครั้งที่บรรณการ เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาข้อร้องเรียนแทน ถ้าเจตนาหรือข้อร้องเรียนจึงกลับไปหาที่ชั้นหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

10. จากข้อ 9 ถ้ายังไม่พบหนังสือที่ต้องการ ท่านจะปฏิบัติอย่างไรเป็นขั้นสุดท้ายในการหาหนังสือ

ก. หยุดหา

ข. ติดต่อสอบถามการรับที่บริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีคนยื่นไปแล้ว

ค. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการยืมระหว่างห้องสมุด

ง. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บรรณการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาข้อร้องเรียนแทน ถ้าเจตนาหรือข้อร้องเรียนจึงกลับไปหาที่ชั้นหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

ภาคผนวก ข.

วิธีเรียงลำดับขั้นตอนในการหาหนังสือของนิติ

วิธีเรียงลำดับชั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต

วิธีเรียงลำดับชั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิตนี้ หลังจากที่ได้เลือกได้เลขไว้กับหนังสือ และรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือจากบัตรรายการแล้ว นิสิตมีวิธีดำเนินการหาหนังสือต่อไป เป็นวิธีต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 46 วิธีด้วยกัน แต่ละวิธีมีรายละเอียดและการเรียงลำดับชั้นตอน การหาหนังสือ ดังต่อไปนี้

- วิธีที่ 1 มีนิสิตใช้ 34 คน (11.33 %) หาหนังสือ 83 เล่ม ประสบความสำเร็จในการหา 66 เล่ม (79.52 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ
1. หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่
 2. หาหนังสือที่ใกล้และโต๊ะอ่านหนังสือ
 3. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการจ่าย - รับ เพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
 4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บัตรรายการอีกครั้งเพื่อความถูกต้อง หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้าจัดซื้อหรือซื้อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง
 5. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการจ่าย - รับ เพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
 6. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการยืม

ระหว่างห้องสมุด

- วิธีที่ 2 มีนิสิตใช้ 22 คน (7.33 %) หาหนังสือ 74 เล่ม ประสบความสำเร็จในการหา 62 เล่ม (83.78 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่
2. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับชั้นหนังสือหมวดหมู่
3. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ

ยืมระหว่างห้องสมุด

4. หายุทธ

วิธีที่ 3 มีนิสิตใช้ 22 คน (7.33 %) หาหนังสือ 46 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการหา 30 เล่ม (65.22 %) ประกอบด้วยการหาหนังสือ 3 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่ม
2. หาหนังสือพิมพ์และโตะอ่านหนังสือ
3. หยูกหา

วิธีที่ 4 มีนิสิตใช้ 19 คน (6.33 %) หาหนังสือ 55 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการหา 38 เล่ม (69.09 %) ประกอบด้วยการหาหนังสือ 3 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่ม
2. หาหนังสือพิมพ์และโตะอ่านหนังสือ
3. ติดต่อขอรับบทความและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ

ยืมระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 5 มีนิสิตใช้ 15 คน (5 %) หาหนังสือ 27 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการหา 21 เล่ม (77.78 %) ประกอบด้วยการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่ม
2. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับหนังสือรวมเล่ม
3. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการง่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้อื่นยืมไปแล้ว
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการหรือครั้ง เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้ามีชื่อหรือชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสือเล่ม ๆ อีกครั้งหนึ่ง

5. หยูกหา

วิธีที่ 6 มีนิสิตใช้ 14 คน (4.66 %) หาหนังสือ 36 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการหา 34 เล่ม (94.44 %) ถือว่าเป็นวิธีที่ถูกต้องตามหลักการหาหนังสือในห้องสมุด ประกอบด้วยการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่ม
2. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับหนังสือรวมเล่ม

3. หาพจนานุกรมหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีการรายการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้ากรณีหรือไอชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาพจนานุกรมนั้น ๆ อีกครั้งหนึ่ง
5. คัดกรองสอบถามการรับบริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้อื่นไปแล้ว
6. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ

ยืมระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 7 มีนิสิตใช้ 13 คน (4.33 %) หาหนังสือ 35 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จ ในการหา 24 เล่ม (68.57 %) ประกอบด้วยการขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาพจนานุกรมหนังสือหมวดหมู่
2. หาพจนานุกรมหนังสือหมวดหมู่แล้วอีกหลาย ๆ ครั้ง
3. คัดกรองสอบถามการรับบริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้อื่นไปแล้ว
4. หยุดหา

วิธีที่ 8 มีนิสิตใช้ 12 คน (4.00 %) หาหนังสือ 32 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จ ในการหา 25 เล่ม (78.13 %) ประกอบด้วยการขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาพจนานุกรมหนังสือหมวดหมู่
2. หาพจนานุกรมหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
3. คัดกรองสอบถามการรับบริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้อื่นไปแล้ว
4. หยุดหา

วิธีที่ 9 มีนิสิตใช้ 12 คน (4.00 %) หาหนังสือ 26 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการหา 20 เล่ม (76.92 %) ประกอบด้วยการขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาพจนานุกรมหนังสือหมวดหมู่
2. หาพจนานุกรมหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
3. คัดกรองสอบถามการรับบริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้อื่นไปแล้ว
4. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ

ยืมระหว่างห้องสมุด

5. หยุดหา

วิธีที่ 10 มีนิตិไช 11 คน (3.66 %) หาหนังสือ 31 เล่ม ประสพความสำเร็จ
ในการหา 20 เล่ม (64.52 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 3 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวัน
2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์
3. หยุดหา

วิธีที่ 11 มีนิติไช 10 คน (3.33 %) หาหนังสือ 26 เล่ม ประสพความสำเร็จ
ในการหา 21 เล่ม (80.77 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวัน
2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์
3. ติดต่อสอบถามการพิมพ์วารสาร - รับเพื่อขอจองในกรณีพิมพ์ไปแล้ว
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่พิมพ์วารสารอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอันแทน ถ้าผิดก็แก้ไขหรือเรื่องอันแทนจึงกลับไปหาหนังสือพิมพ์
ครั้งหนึ่ง

5. ติดต่อสอบถามการพิมพ์วารสาร - รับเพื่อขอจองในกรณีพิมพ์ไปแล้ว

วิธีที่ 12 มีนิติไช 9 คน (3.00 %) หาหนังสือ 24 เล่ม ประสพความสำเร็จ
ในการหา 22 เล่ม (91.67 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 3 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวัน
2. หาหนังสือพิมพ์ที่ใกล้เคียงกันกับหนังสือพิมพ์รายวัน
3. หยุดหา

วิธีที่ 13 มีนิติไช 9 คน (3.00 %) หาหนังสือ 23 เล่ม ประสพความสำเร็จ
ในการหา 19 เล่ม (82.61 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวัน
2. หาหนังสือพิมพ์ที่ใกล้เคียงกันกับหนังสือพิมพ์รายวัน
3. ติดต่อสอบถามการพิมพ์วารสาร - รับเพื่อขอจองในกรณีพิมพ์ไปแล้ว

พิมพ์ไปแล้ว

4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีประวัติการร้องทุกข์ เพื่อความถูกต้อง หรือเพื่อหาข้อร้องเรียนแทน ถ้าคดีหรือข้อร้องเรียนนั้นจึงกลับไปหาทนายชั้นหนึ่งสอน ๆ อีก ครั้งหนึ่ง

5. ติดตามสอบถามการรับค่าบริการจ่าย - รับเพื่อของจริงในกรณีที่ยื่นไปแล้ว

6. ติดตามบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ในหาค้นหาหรือช่วยในการ ยื่นระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 14 มีนิตยสาร 9 คน (3.00 %) หาหนังสือ 25 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จ ในการหา 17 เล่ม (68.00 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์คน
2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์คนในข้อเท็จจริง ๆ ครั้ง
3. ติดตามสอบถามการรับค่าบริการจ่าย - รับเพื่อของจริงในกรณีที่ยื่นไปแล้ว
4. ติดตามบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ในหาค้นหาหรือช่วยในการ ยื่น

ระหว่างห้องสมุด

5. หยุดหา

วิธีที่ 15 มีนิตยสาร 9 คน (3.00 %) หาหนังสือ 35 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จ ในการหา 20 เล่ม (57.14 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์คน
2. หาหนังสือพิมพ์ที่ใกล้เคียงกันกับหนังสือพิมพ์คน
3. ติดตามสอบถามการรับค่าบริการจ่าย - รับเพื่อของจริงในกรณีที่ยื่นไปแล้ว
4. ติดตามบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ในหาค้นหาหรือช่วยในการ ยื่น

ระหว่างห้องสมุด

5. หยุดหา

วิธีที่ 16 มีนิตยสาร 7 คน (2.33 %) หาหนังสือ 14 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการ หา 11 เล่ม (78.57 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์คน

2. หาพืชหนึ่งสีกที่ใกล้เคียงกันกับพืชหนึ่งสีหมวกชมพู
3. หาพืชหนึ่งสีกและใบกระวานหนึ่งสีก
4. คัดทดสอบถามการขึ้นที่ปริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้ขึ้นไปแล้ว
5. คัดตอบปริการตอบคำถามและช่วยการคนควา ในหาขคนหาหรือช่วยในการ

บ่มระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 17 มีนิสิตใช้ 7 คน (2.33 %) หาหนังสือ 16 เล่ม ประสบความสำเร็จในการหา 9 เล่ม (56.25 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาพืชหนึ่งสีกที่หมวกชมพู
2. หาพืชหนึ่งสีกที่หมวกชมพูซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง
3. คัดทดสอบถามการขึ้นที่ปริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้ขึ้นไปแล้ว
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการหรืออีกครั้ง เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้าจณิกหรือใคร่เรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาพืชหนึ่งสีนั้น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

5. หมายเหตุ

วิธีที่ 18 มีนิสิตใช้ 6 คน (2.00 %) หาหนังสือ 18 เล่ม ประสบความสำเร็จในการหา 8 เล่ม (44.44 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ

1. หาพืชหนึ่งสีกที่หมวกชมพู
2. หาพืชหนึ่งสีกที่หมวกชมพูซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง
3. หาพืชหนึ่งสีกและใบกระวานหนึ่งสีก
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการหรืออีกครั้ง เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้าจณิกหรือใคร่เรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาพืชหนึ่งสีนั้น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

5. คัดทดสอบถามการขึ้นที่ปริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้ขึ้นไปแล้ว
6. คัดตอบปริการตอบคำถามและช่วยการคนควา ในหาขคนหาหรือช่วยในการ

บ่มระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 19 มีนิตยสาร 5 คน (1.67 %) หาหนังสือ 15 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จใน
การหา 13 เล่ม (86.67 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่ม
2. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับหนังสือรวมเล่ม
3. หาหนังสือพิมพ์และโศกนาฏกรรม
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการอ้างอิง เพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาข้อเท็จจริงอื่น ๆ ถ้าผิดหรือข้อเท็จจริงอื่น ๆ กลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีก
ครั้งหนึ่ง

5. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้พิมพ์ไปแล้ว

6. หยุดหา

วิธีที่ 20 มีนิตยสาร 5 คน (1.67 %) หาหนังสือ 14 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จใน
การหา 12 เล่ม (85.71 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่ม
2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่มซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง
3. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้พิมพ์ไปแล้ว
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการอ้างอิง เพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาข้อเท็จจริงอื่น ๆ ถ้าผิดหรือข้อเท็จจริงอื่น ๆ กลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีก
ครั้งหนึ่ง

5. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้พิมพ์ไปแล้ว

6. ติดต่อสอบถามการพิมพ์และช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยคนหาหรือช่วยในการ
พิมพ์ระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 21 มีนิตยสาร 5 คน (1.67 %) หาหนังสือ 17 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จ
ในการหา 12 เล่ม (70.59 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่ม
2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือรวมเล่มซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง

3. คัดกรองรายการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ
เปรียบเทียบทางทฤษฎี

4. หมายเหตุ

วิธีที่ 22 มีนิตินิไซ 5 คน (1.67 %) หาหนังสือ 13 เล่ม ประสพความสำเร็จในการ
หา 5 เล่ม (38.46 %) ประกอบด้วยกันขั้นตอนการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือที่หนังสือหมวดนวนิยาย
2. หาหนังสือที่หนังสือหมวดนวนิยายที่อ่านหลาย ๆ ครั้ง
3. หาหนังสือที่หนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่รายการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้าจดผิดหรือได้ชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสือเล่ม ๆ อีก
ครั้งหนึ่ง

5. คัดกรองรายการตอบคำถามที่ปรึกษา - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ผู้เขียนไปแล้ว

6. หมายเหตุ

วิธีที่ 23 มีนิตินิไซ 4 คน (1.33 %) หาหนังสือ 7 เล่ม ประสพความสำเร็จใน
การหาทั้ง 7 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยกันขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือที่หนังสือหมวดนวนิยาย
2. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกับหนังสือหมวดนวนิยาย
3. คัดกรองรายการตอบคำถามที่ปรึกษา - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ผู้เขียนไปแล้ว
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่รายการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้าจดผิดหรือได้ชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสือเล่ม ๆ อีก
ครั้งหนึ่ง

5. คัดกรองรายการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ
เปรียบเทียบทางทฤษฎี

วิธีที่ 24 มีลิขสิทธิ์ 4 คน (1.33 %) หาหนังสือ 8 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จใน
การหา 6 เล่ม (75.00 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือหนึ่งเล่มหมวดมนุษยศาสตร์
2. หาหนังสือหนึ่งเล่มหมวดมนุษยศาสตร์จากหลาย ๆ ครั้ง
3. หาหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
4. หยุดหา

วิธีที่ 25 มีลิขสิทธิ์ 3 คน (1.00 %) หาหนังสือ 6 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จใน
การหา 6 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือหนึ่งเล่มหมวดมนุษยศาสตร์
2. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกับหนังสือหมวดมนุษยศาสตร์
3. หาหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
4. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีคนไปแล้ว
5. หยุดหา

วิธีที่ 26 มีลิขสิทธิ์ 3 คน (1.00 %) หาหนังสือ 11 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จใน
การหา 7 เล่ม (63.64 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือหนึ่งเล่มหมวดมนุษยศาสตร์
2. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกับหนังสือหมวดมนุษยศาสตร์
3. หาหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
4. หยุดหา

วิธีที่ 27 มีลิขสิทธิ์ 2 คน (0.67 %) หาหนังสือ 11 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จใน
การหา 11 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือหนึ่งเล่มหมวดมนุษยศาสตร์
2. หาหนังสือหนึ่งเล่มหมวดมนุษยศาสตร์จากหลาย ๆ ครั้ง
3. หาหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
4. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีคนไปแล้ว

5. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง หรือเพื่อหาข้อร้องเรียนแทน ถ้าจกผิดหรือใส่ข้อร้องเรียนจึงกลับไปหาต้นหนังสืออื่น ๆ อีก ครั้งหนึ่ง

วิธีที่ 28 มีสถิติใช้ 2 คน (0.67 %) หาหนังสือ 9 เล่ม ประสิทธิภาพในการหาทั้ง 9 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยการขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาต้นหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่
2. หาต้นหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับต้นหนังสือหมวดหมู่
3. หาต้นหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
4. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยังไม่มีไปแล้ว
5. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง หรือเพื่อหาข้อร้องเรียนแทน ถ้าจกผิดหรือใส่ข้อร้องเรียนจึงกลับไปหาต้นหนังสืออื่น ๆ อีก ครั้งหนึ่ง

วิธีที่ 29 มีสถิติใช้ 2 คน (0.67 %) หาหนังสือ 5 เล่ม ประสิทธิภาพในการหาทั้ง 5 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยการขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาต้นหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่
2. หาต้นหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่ซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง
3. หาต้นหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีรายการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง หรือเพื่อหาข้อร้องเรียนแทน ถ้าจกผิดหรือใส่ข้อร้องเรียนจึงกลับไปหาต้นหนังสืออื่น ๆ อีก ครั้งหนึ่ง

5. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยคนหาหรือช่วยในการพิมพ์ระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 30 มีสถิติใช้ 2 คน (0.67 %) หาหนังสือ 3 เล่ม ประสิทธิภาพในการหาทั้ง 3 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยการขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาต้นหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ

2. หากท่านหนึ่งสัอมหนึ่งสัอมวาตหมื่น
3. หากท่านหนึ่งสัอมหนึ่งสัอมวาตหมื่นซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง
4. คิดค่าบริการตอบคำถามและช่วยการคนควา ให้วยคนหาหรือช่วยในการ

๔
ยมระหว่างห้องสมุด

- ## 5. หย.กท

วิธีที่ 31 มีนิกโคไฮ 2 คน (0.67 %) หาหนังสือ 3 เล่ม ประสงค์ความสำเร็จใน

การหา 2 เอม (66.67 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 3 ขั้นตอน คือ

1. หากทบทวนหนังสือทุก ๆ ชิ้น
2. หากชนพิกทหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
3. คิดตอบวิธีการตอบคำถามและช่วยการคนควา ให้ช่วยคนหาหรือช่วยในการ

๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

วิธีที่ 32 มีนิสัยใช้ 2 คน (0.67 %) หาหนังสือ 8 เล่ม ประสบความสำเร็จใน

ကာကွယ် ၄ လေး (50.00 %) ပြောဆိုချက်အရ ကာကွယ်မှု ၅ နည်းတို့ကို

1. หาทรนหนึ่งสี่ทหนึ่งสี่ทวนหนึ่ง
2. หาทรนหนึ่งสี่ทโคตเคียงกันกับทรนหนึ่งสี่ทวนหนึ่ง
3. หาทรนพิกทหนึ่งสี่และ โคเอานหนึ่งสี่
4. ทรวรลอมรายละ เคียงของหนึ่งสี่ทนิท รายก รอกคัง เพื่อควนคกของ

หรือเพื่อหาข้อร้องเรียนแทน จากฉฉหรือโศอ ร้องเรียนแทนจึงกลับไปหาต้นหนังสืออื่น ๆ อีก
ครึ่งหนึ่ง

- ## 5. ทฤษฎี

วิธีที่ 33 มีนิตินัย 2 คน (0.67 %) หากหนังสือ 4 เล่ม ประสบความสำเร็จใน

การหา 2 เล่ม (50.00 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาทัศนหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์
2. หาทัศนหนังสือพิมพ์ไทยเคียงกันกับหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์
3. หาทัศนหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์หนังสือ

4. ศึกษาบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ
ยืมระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 34 มีผู้ใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 4 เล่ม ประสบความสำเร็จใน
การหาทั้ง 4 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ

1. หาชั้นหนังสือที่หนังสือหมวดหมู่
2. หาชั้นหนังสือที่อยู่ใกล้เคียงกับชั้นหนังสือหมวดหมู่
3. หาชั้นหนังสือและ โต๊ะอ่านหนังสือ
4. ศึกษาสอบถามการยืมที่บริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
5. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บริการการอีกครั้งเพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้ากรณีหรือใครชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาชั้นหนังสืออื่น ๆ อีก
ครั้งหนึ่ง

6. ศึกษาบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ
ยืมระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 35 มีผู้ใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 4 เล่ม ประสบความสำเร็จในการ
หาทั้ง 4 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 6 ขั้นตอน คือ

1. หาชั้นหนังสือที่หนังสือหมวดหมู่
2. หาชั้นหนังสือที่หนังสือหมวดหมู่ซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง
3. หาชั้นหนังสือและ โต๊ะอ่านหนังสือ
4. ศึกษาสอบถามการยืมที่บริการจ่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
5. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บริการการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้ากรณีหรือใครชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาชั้นหนังสืออื่น ๆ อีก
ครั้งหนึ่ง

6. ศึกษาบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการยืม
ระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 36 มีนิตินัย 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 2 เล่ม ประสพความสำเร็จในการ
หาทั้ง 2 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่
2. หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่ที่ซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง
3. หาหนังสือที่หนังสือและ โต๊ะอ่านหนังสือ
4. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
5. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยคนหาหรือช่วยในการ

ยืมระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 37 มีนิตินัย 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 2 เล่ม ประสพความสำเร็จในการ
หาทั้ง 2 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่
2. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
3. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บริการราย - รับเพื่อขอจอง เพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้าจกผิดหรือไอชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีก
ครั้งหนึ่ง
4. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว

วิธีที่ 38 มีนิตินัย 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 2 เล่ม ประสพความสำเร็จในการ
หาทั้ง 2 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือตามหนังสือหมวดหมู่
2. หาตามชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น
3. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บริการราย - รับเพื่อขอจอง เพื่อความถูกต้อง
หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้าจกผิดหรือไอชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีก
ครั้งหนึ่ง
5. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว

วิธีที่ 39 มีนิสิตใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 1 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการหา 1 เล่ม (100 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือแนวทฤษฎี
2. หาตามชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น
3. หาหนังสือพิมพ์หนังสือและ โต๊ะอ่านหนังสือ
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีกรรไกรกรีดครั้ง เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้ากรณีหรือใส่ชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

5. ติดต่อสอบถามการยืมที่บริการง่าย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้อื่นยืมไปแล้ว

วิธีที่ 40 มีนิสิตใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 3 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการหา 2 เล่ม (0.67 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือแนวทฤษฎี
2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือแนวทฤษฎีหรือทฤษฎีอื่น ๆ ครั้ง
3. หาหนังสือพิมพ์หนังสือและ โต๊ะอ่านหนังสือ
4. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยคนหาหรือช่วยในการยืมระหว่างห้องสมุด

วิธีที่ 41 มีนิสิตใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 5 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการหา 3 เล่ม (60.00 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ

1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือแนวทฤษฎี
2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือแนวทฤษฎีหรือทฤษฎีอื่น ๆ ครั้ง
3. หาหนังสือพิมพ์หนังสือและ โต๊ะอ่านหนังสือ
4. ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่มีกรรไกรกรีดครั้ง เพื่อความถูกต้องหรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้ากรณีหรือใส่ชื่อเรื่องอื่นแทนจึงกลับไปหาหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

5. หยุดหา

- วิธีที่ 42 มีนิติใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 1 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการ
หา 0 เล่ม (0 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ
1. หาหนังสือพิมพ์หนังสือหมวดนวนิยาย
 2. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับหนังสือหมวดนวนิยาย
 3. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
 4. หยุดหา

- วิธีที่ 43 มีนิติใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 1 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการ
หา 0 เล่ม (0 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 3 ขั้นตอน คือ
1. หาตามชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น
 2. หาหนังสือที่กั้นหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
 3. หยุดหา

- วิธีที่ 44 มีนิติใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 1 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการ
หา 0 เล่ม (0 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ
1. หาที่บริการหนังสือให้พิมพ์พิเศษชั่วคราว
 2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือหมวดนวนิยาย
 3. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการราย - รับเพื่อขอจองในกรณีที่ยืมไปแล้ว
 4. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยคนหาหรือช่วยในการ
ยืมระหว่างห้องสมุด

- วิธีที่ 45 มีนิติใช้ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 1 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จในการ
หา 0 เล่ม (0 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 4 ขั้นตอน คือ
1. หาที่บริการหนังสือให้พิมพ์พิเศษชั่วคราว
 2. หาหนังสือพิมพ์หนังสือหมวดนวนิยาย
 3. ติดต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยคนหาหรือช่วยในการ
ยืมระหว่างห้องสมุด
 4. หยุดหา

- วิธีที่ 46 มีลิขสิทธิ์ 1 คน (0.33 %) หาหนังสือ 1 เล่ม ประสิทธิภาพสำเร็จใน
 การหา 0 เล่ม (0 %) ประกอบด้วยขั้นตอนการหาหนังสือ 5 ขั้นตอน คือ
1. หาที่บริการหนังสือให้พิมพ์เฉพาะชั่วคราว
 2. หาหนังสือที่หนังสือหมวดมนุษย
 3. หาหนังสือที่ใกล้เคียงกับหนังสือหมวดมนุษย
 4. ติดต่อสอบถามการพิมพ์บริการจาก - รับเพื่อขอจองในกรณีที่มีผู้อื่นพิมพ์ไปแล้ว
 5. ติดต่อบริการลดค่าตอบแทนและช่วยการค้นคว้าให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการ
 พิมพ์ระหว่างห้องสมุด

การรวมวิธีเรียงลำดับขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต

วิธีที่	ลำดับขั้นตอนที่นิสิตใช้ในการหาหนังสือ										จำนวนนิสิต (%)	ถกถามสำเร็จ ในการหาหนังสือ (%)
	ท	พ	พ	ก	ช	ก	ก	จ	บ	บ		
1	1	-	2	-	-	-	4	3,5	6	-	11.33	79.52
2	1	-	-	-	-	2	-	-	3	4	7.33	83.78
3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	3	7.33	65.22
4	1	-	2	-	-	-	-	-	3	-	6.33	69.09
5	1	-	-	-	-	2	4	3	-	5	5.00	77.78
6	1	-	3	-	-	2	4	5	6	-	4.66	94.44
7	1	-	-	-	2	-	-	3	-	4	4.33	68.57
8	1	-	2	-	-	-	-	3	-	4	4.00	78.13
9	1	-	2	-	-	-	-	3	4	5	4.00	76.92
10	1	-	-	-	2	-	-	-	-	3	3.66	64.52
11	1	-	2	-	-	-	4	3,5	-	-	3.33	80.77
12	1	-	-	-	-	2	-	-	-	3	3.00	91.67
13	1	-	-	-	-	2	4	3,5	6	-	3.00	82.61
14	1	-	-	-	2	-	-	3	4	5	3.00	68.00
15	1	-	-	-	-	2	-	3	4	5	3.00	57.14
16	1	-	3	-	-	2	-	4	5	-	2.33	78.57
17	1	-	-	-	2	-	4	3	-	5	2.33	56.25
18	1	-	3	-	2	-	4	5	6	-	2.00	44.44
19	1	-	3	-	-	2	4	5	-	6	1.67	86.67
20	1	-	-	-	2	-	4	3,5	6	-	1.67	85.71
21	1	-	-	-	2	-	-	-	3	-	1.67	70.59
22	1	-	3	-	2	-	4	5	-	6	1.67	38.46
23	1	-	-	-	-	2	4	3	5	-	1.33	100

การวางสรุปวิธีเรียงลำดับขั้นตอนในการหาหนังสือของนิสิต(ต่อ)

วิธีที่	ลำดับขั้นตอนที่นิสิตใช้ในการหาหนังสือ										จำนวนนิสิต (%)	ความสำเร็จ ในการหาหนังสือ (%)
	ฐ	ท	พ	ก	ช	ก	ก	จ	บ	ย		
24	1	-	3	-	2	-	-	-	-	4	1.33	75.00
25	1	-	3	-	-	2	-	4	-	5	1.00	100
26	1	-	3	-	-	2	-	-	-	4	1.00	63.64
27	1	-	3	-	2	-	5	4	-	-	0.67	100
28	1	-	3	-	-	2	5	4	-	-	0.67	100
29	1	-	3	-	2	-	4	-	5	-	0.67	100
30	2	-	1	-	3	-	-	-	4	-	0.67	100
31	-	1	2	-	-	-	-	-	3	-	0.67	66.67
32	1	-	3	-	-	2	4	-	-	5	0.67	50.00
33	1	-	3	-	-	2	-	-	4	-	0.67	50.00
34	1	-	3	-	-	2	5	4	6	-	0.33	100
35	1	-	3	-	2	-	5	4	6	-	0.33	100
36	1	-	3	-	2	-	-	4	5	-	0.33	100
37	1	-	-	-	-	-	3	2,4	-	-	0.33	100
38	1	2	-	-	-	-	4	3,5	-	-	0.33	100
39	1	2	3	-	-	-	4	5	-	-	0.33	100
40	1	-	3	-	2	-	-	-	4	-	0.33	66.67
41	1	-	3	-	2	-	4	-	-	5	0.33	60.00
42	1	-	-	-	-	2	-	3	-	4	0.33	0
43	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	0.33	0
44	2	-	-	1	-	-	-	3	4	-	0.33	0
45	2	-	-	1	-	-	-	-	3	4	0.33	0
46	2	-	-	1	-	3	-	4	5	-	0.33	0

- หมายเหตุ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการร่าง
- ธ แทน หาที่ชั้นหนังสือที่มีหนังสือหมวดหมู่ นั้น
 - ท แทน หาตามชั้นหนังสือทุก ๆ ชั้น
 - พ แทน หาที่ชั้นพักหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ
 - ค แทน หาที่บริการหนังสือให้ยืมพิเศษชั่วคราว
 - ช แทน หาที่ชั้นหนังสือที่มีหนังสือหมวดหมู่ นั้นซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง
 - ก แทน หาที่ชั้นหนังสือที่ใกล้เคียงกันกับชั้นที่มีหนังสือหมวดหมู่ นั้น
 - ค แทน ตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือที่บริการอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง หรือเพื่อหาชื่อเรื่องอื่นแทน ถ้าจดผิดหรือใส่ชื่อเรื่องอื่นแทน จึงกลับไปหาที่ชั้นหนังสืออื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง
 - จ แทน ถักทอดสอบถามการยืมที่บริการจ่าย-รับ เพื่อตรวจสอบในกรณีที่ผู้ยืมไปแล้ว
 - บ แทน ถักทอดบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ให้ช่วยค้นหาหรือช่วยในการยืมระหว่างห้องสมุด
 - ย แทน หยุดหา

ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือ ณ สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทคัดย่อ

ของ

วรารุช ullanันท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2525

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือ
แต่ละหมวด 2) ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการหาหนังสือของนิสิตตามระดับ
ความต้องการ และความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือ 3) ศึกษาขั้นตอนการหาหนังสือ
ของนิสิต กลุ่มตัวอย่างคือนิสิตที่ค้นหาหนังสือโดยการให้บริการรายการในส่วนนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ระหว่างวันที่ 26 - 30 กรกฎาคม 2525
จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการหาหนังสือ
ในห้องสมุด

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสามารถในการหาหนังสือทุกหมวดของนิสิตทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยร้อยละ
74.97
2. ความสามารถของนิสิตในการหาหนังสือหมวด 000 - 900 และหนังสือ
อ้างอิงมีค่าใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยคืออยู่ระหว่างร้อยละ 70.21 - 88.89 ส่วนหนังสือ
นวนิยายและเรื่องสั้นนิสิตมีความสามารถในการหาต่ำที่สุดและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากที่สุด
ร้อยละ 26.32
3. นิสิตที่มีความต้องการในการหาหนังสือสูง ปานกลาง และต่ำมีความสามารถ
ในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการหาหนังสือสูง ปานกลาง และต่ำ
มีความสามารถในการหาหนังสือไม่แตกต่างกัน
5. หลังจากที่ใช้บัตรรายการแล้วขั้นตอนที่นิสิตส่วนใหญ่ใช้ในการหาหนังสือได้แก่
หาที่ชั้นหนังสือที่มีหนังสือหมวดนั้น คิดต่อสอบถามการยืมที่บริการจ่าย-รับเพื่อจองลงใน
กรณีที่มีผู้อื่นยืมไปแล้ว และหาที่ชั้นหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือ ตามลำดับ
6. นิสิตที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษากันคว้า และนิสิต
ที่ไม่เคยเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษากันคว้า ใช้ขั้นตอนในการหาหนังสือใกล้เคียงกัน

THE STUDENTS' ABILITY IN LOCATING BOOKS
AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY
CENTRAL LIBRARY,
PRASARNMIT

ABSTRACT

BY

WARAWUT PALANAN

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1982

The purposes of this research were to study the students' abilities in locating books in each class of D.C. system, to compare their abilities in locating books according to their needs and knowledge in the process of book locating, and to study their techniques of locating books. The subjects were 300 students, using catalog cards to locate books at Srinakharinwirot University Central Library, Prasarnmit, during July 26-30, 1982. The questionnaires were used in collecting data.

The results were as follows:

1. The average of the students' abilities in locating books was 74.97 percent.

2. Their abilities in locating books when classified by D.C. System, from 000 to 900 and reference books were close to the average (between 70.21 percent and 88.89 percent). But their abilities in locating fiction and short stories were 26.32 percent, the lowest and too much below average.

3. The students' degrees of needs in locating books were not significantly different.

4. The students' degrees of knowledge in the process of book locating were not significantly different.

5. Techniques of locating books that the students used after using catalog cards were: locating books at the shelves according to their classification, checking at the circulation service section in order to reserve the books if borrowed, and looking for the temporary book shelves and reading desks, respectively.

6. The students, whether having taken the course in using the library or not, used similar techniques of locating books.